

S'ull de Sol

Revista cultural d'Alaior

Desembre 2020 | Núm. 364 2€

DL ME 407 - 1990

Bon Nadal

30 1990 - 2020
ANYS

MANOLO BARRO

S'Ull de Sol

Desembre 2020 · Edició núm. 364
48 pàgines · Tiratge 1100 exemplars

Coordinador: Miquel À. Marquès

Administrador: Josep LL. Andreu

Equip de redacció: Paco Mercadal,
Pere Gomila, Anselm Barber,
Josep LL. Andreu, Maca Ramos.

Muntatge: Joan Barber Palliser

Col·laboradors: Pere Reure,
Miquel À. Limón Pons, Antoni Gómez
Jaume Cardona "Tanus", Llorenç Pons,
Blanca Ripoll, Quico Sintes, Pep Gómez,
Enrique Cuadra, Francesc Ximenes,
Bep Meler, Marga Juanico, Núria Pons,
Jordi Odrí, Mandy Tuckett

Fotografies:

Redacció, Manolo Barro, Foto Nueva,
Joan Florit

Correcció lingüística:

Pere Gomila i Paco Mercadal

Disseny gràfic: Redacció

Publicitat: Ramon Babot

a/e: publicitatsulldesol@gmx.com

Repartidors: Josep LL. Cardona,
Pura Mercadal Pons

Edita S'Ull de Sol, Associació Cultural
Carrer des Forn, 9
07730 ALAIOR (MENORCA)
a/e: sulldesol@yahoo.es
sulldesol@gmail.com

IMPREMTA: J. PONS
Cra. Nova, 137 - Alaior
DL ME 407 - 1990

S'Ull de Sol s'edita amb la col·laboració
parcial de l'Ajuntament d'Alaior, del
Consell Insular de Menorca i Direcció Gral.
de Política Lingüística del Govern Balear

Consell Insular
de Menorca

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ, UNIVERSITAT
I RECERCA
B DIRECCIÓ GENERAL
POLÍTICA LINGÜÍSTICA

Jordi Odrí

La pell i la paraula

Podria escriure la pell i la paraula i deixar-me emportar per la metàfora que conté.

I dins la metàfora, parlar de la riquesa poètica i literària que guarda aquesta petita roqueta nostra, i parlar de la ingent quantitat de poetes i artistes que cobeja. Podria parlar dels que ens va presentar l'AELC (Associació d'Escriptors en Llengua Catalana), com a representats que enguany han tret un llibre, la poètica exquisida i potent de Llúcia Palliser, amb el domini en la seva "opera prima" *Cada Veta de vida*, de la tècnica, el vocabulari i el missatge, oferint-nos una obra vital; o del món intens i reivindicatiu de Carlos Minuchin Vilafranca amb *Magma*, un al·legat sobre la condició femenina i la seva capacitat de moure el món, home feminista, i algunes coses més, o la bellesa i l'amor a Menorca, de l'"escrividor" Ponç Pons, que amb la mestria que caracteritza la seva obra extensa ens regala un dietari d'amor a allò que ens és propi escrit des de la distància amb *Els ullastres de Manhattan*; o en el recull de contes satírics, divertits, "enfotons", però al mateix temps des de la tendresa, de *Dies assenyalats*, una mirada molt personal sobre els dies de festa d'Ismael Pelegrí i Pons.

Podria dir la pell i la paraula, i parlar de la confusió entre nomenar les coses i allò que són, i mirar-nos propostes que ens fan omplint-se la boca de noms i oblidant l'obra que contenen. Obra artística que molt sovint desconexim i que en molts casos fins i tot ens avorrim i posem sobre la taula pel so dels noms dels autors. Qui proposa Tàpies i no ha visitat mai la seva Fundació, o desconex el Mitjó, o l'obra que queda en un lateral de la Ciutadella de Barcelona i que qualificaria com a munt de fems en passar, o de l'obra de Miró davant de la qual ha dit o ha sentit dir, acompanyant-ho amb un somriure, el meu fill de quatre anys ho faria millor, o que visitant la catedral de Palma en veient la Capella decorada per Barceló arrufa el nas amb desgrat. Venent la paraula separada de la pell.

Podria parlar de la falta d'informació sobre l'art viu i reconegut internacionalment, però que no sona en les nostres orelles. Podria parlar de Xalubínia i tot el desordre provocat pel desconeximent dels coms i els perquè. D'un taller que se situa entre els punters en l'art del gravat, amb un fons artístic important i que ben gestionat, retornant al seu projecte inicial, és un motor cultural i formatiu de primer ordre.

Podria dir la pell de la serp, que la renova de tant en tant per seguir sent ella mateixa, i que embolcallada en himnes i banderes, i paraules buides "Por el imperio hacia Dios", "Crisol de culturas", o "Unidad de destino en lo universal", se'ns presenta, de bell nou i cíclicament amb el feixisme en moments de crisi, amb total menyspreu a la ciutadania i a la persona. Escalfant l'ou de la serp.

Podria parlar de la conferència que Juan Carlos Talavera, aquest madrileny de naixement i alaiorenc per amor, ha fet a la Biblioteca de Maó propiciat per Pau Salord, sobre la pell i la paraula de les arts escèniques en una presentació riquíssima, culta, interessant, intel·ligent i divertida sobre la història del teatre

Podria dir la pell i la paraula i referir-me al Yin i el Yang, aquesta unitat de contraris, que conformen el tot i la vida.

Podria dir, també, pell i paraula i referir-me a l'amor, fet de passió i admiració a parts iguals.

Podria dir la pell i la paraula i no dir res més, deixant que el lector omplis amb la seva imaginació o necessitats, la pàgina en blanc.

Podria...

La pell i la paraula.

Redacció

Editorial

Els comerços d'Alaior, enèsim intent

Ho hem dit tantes vegades que resulta cansat, però insistirem un cop més. En l'àmbit comercial el poble d'Alaior perd molta energia per la competència de l'àrea de mercat de Maó, que produeix el mateix efecte en el petit comerç de Sant Lluís i des Castell. En l'àmbit econòmic Alaior és absorbit pel pol econòmic i comercial més potent de Menorca, que és el pol Maó-es Castell-Sant Lluís, municipis que tenen les economies cosides i funcionant complementàriament. A més a més, el comerç per via digital remata la pèrdua de clients dels comerços locals. Què pot oferir Alaior que tengui prou valor per sobreposar-se a tots aquests inconvenients?

No pot competir en diversitat de l'oferta perquè açò requereix molta especialització dels negocis, cosa que només és possible amb un mercat de demanda molt ampli, que no és el cas d'Alaior.

Intentar que els visitants d'estiu siguin suficients per complementar la insuficiència del mercat de tot l'any és un altre somni que ja dura massa, i només possible per a negocis de vorera que tenen unes despeses de funcionament només de temporada.

El consum forà als nostres comerços difícilment sobrepassarà el 20% del volum de negoci en el millor dels casos, perquè Alaior no és una urbanització amb només tres mesos de vida. Poden ajudar tots els reclams que vulguem, rutes turístiques, mostres d'art, es Convent restaurat, però res no bastarà de veritat, perquè s'hauria de multiplicar per 10 el nombre de visitants i açò en una illa amb altres municipis que competeixen pel mateix és quasi impossible. El 80% de la vida comercial depèn del consum dels conciutadans. Recuperar l'interès i el compromís amb el comerç de proximitat és la clau. En açò no s'ha treballat ni amb l'enginy ni amb la convicció que serien necessaris.

Xalubínia i la cultura plàstica

L'edifici d'art des Ramal és dels millors o el millor de Menorca per fer art, no per veure art. Està concebut, en la darrera intervenció constructiva, per convertir una antiga escola en un espai on crear i exposar en petit format.

Sigui per a Xalubínia o per a qualsevol projecte creatiu plàstic pot donar uns resultats magnífics, depèn de com es gestioni i es dirigeixi. És l'equivalent de l'escola de música des Mercadal, o l'auditori de Ferreries, però per a les arts plàstiques. Però a Alaior ara ho desmuntarem per encabir-hi una mostra d'art que sempre és benvinguda, però que no acabarà de lluir-hi per poc espai, poc volum i per barreres arquitectòniques.

Valdria la pena endevinar el continent per a cada contingut. No emprar dues vegades el calçador per unes sabates que són d'un altre peu.

Nadal, a l'aptitud per l'actitud

Els problemes actuals i els que vindran amb el canvi climàtic exigiran que com a persones siguem capaços d'oferir el millor de nosaltres mateixos, i que basti. Les solucions un cop més, com en tota la història de la humanitat, són en la cooperació. L'economia i el benestar dels pròxims anys se situaran en el consum dels intangibles, en el consum de cultura, d'experiències i de coneixements.

Ens havíem oblidat que l'existència humana ho deu tot a la cooperació. Ser aptes per a un temps de cooperació ens demanarà tenir una actitud de solidaritat, implicació, rigor, tolerància, saber... Sol ser allò que ens exigim per Nadal, però que oblidam la resta de l'any.

A poc a poc el temps dels polemitzadors, dels autoritaris, dels egocèntrics, dels superficials i falsos es demostrarà ineffectiu (els morts de Trump en la pandèmia). Potser els costarà als intransigents de convèncer-se i ens faran passar episodis terribles i inútils, dependrà de quants crèduls inconscients se'ls creguin per un temps. La persona evolucionada serà més semblant a allò de l'esperit de Nadal.

PUNTS DE VENDA DE S'ULL DE SOL A ALAIOR

Can Sales – papereria (Av. de sa Indústria, local 2; polígon)

Ca na Juani – fruiteria (Av. Mare de Déu del Toro, 23)

Ca na Paquí - queviures (Plaça Nova, 4)

Cas Riudavets (Av. Pare Huguet, 42)

Cepsa estació servei Alaior (carrer Balmes, 5)

Cooperativa San Crispín (carrer des Ramal, 39)

Cooperativa San Crispín (Av. de sa Indústria, 5-6; polígon)

Estanc Alaior 2 (carrer des Ramal, 51)

Estanc García (carrer Major, 3)

Foto Nueva. Dolfo i Trudy (carrer des Ramal, 59)

Tony - regals (es Carreró, 21)

Toni Gómez (Metgel)

Mala ratxa

Com cada 15 dies, m'atrac a la Cooperativa dels Pagèsos a comprar menjar per als animals. Allà sempre s'ha de fer un poc de coa, cosa que s'agraeix perquè els que van allà son ralladors i és entretingut que cadascú conti la seva. Allà em vaig trobar amb en Sito, que és un jove que també hi era per comprar pinso per al seu cavall, i en veure'm vam començar a rallar. Vam començar a rallar dels animals, si estaven bé, si colcàvem molt, si enguany la palla serà molt cara perquè no plou... I en açò, tot seriós em diu: «Quina mala ratxa duim a Alaior!» Em vaig quedar una mica parat, i li vaig demanar per què ho deia. «És que només sortim als diaris per coses dolentes!» em va respondre tot convençut. I a continuació em va enumerar: Xalubínia, el geriàtric... I es veu que estava prou assabentat de tot, perquè va continuar explicant-se. «Tu saps que jo no som polític, però no puc entendre com hem de sortir als diaris per notícies dolentes i que ningú no entén, i no per coses bones que millorin el poble» No vaig poder més que donar-li tota la raó, ja que jo tampoc entenc la caparrotada de l'Ajuntament a «desvestir un sant per vestir-ne un altre» i que es desmantelli el projecte de Xalubínia i la feina de tants d'anys. «Idò es veu que ara l'Ajuntament vol fer dur una col·lecció d'art, de no sé on, i als de Xalubínia els fotrà fora» em va ratificar per si no ho sabia. Li vaig dir que ho havia llegit als diaris i que açò feia mala olor, i sonava a excusa per treure els de Xalubínia. «A jo m'és igual si duen més quadres o no, però que no treguin Xalubínia. Tal vegada podrien dur aquests quadres as Convent, que està tancat i ningú sap per què».

Aquí la conversa es va interrompre perquè li tocava a ell fer la comanda. «Dos sacs de Guissona» va demanar al mosso, i mentre ell carregava els sacs i els hi duia al cotxe, ell es va girar cap a jo, i em va dir: «Veus, una altra cosa dolenta per al poble, es Convent tancat!» Vaig assentir amb el cap, i no vaig poder menys que dir un trist. «Tens tota la raó».

Semblava que acabàvem la conversa perquè ell estava servit i em tocava a jo. «Dos sacs de Toni Bosch i dos de Podogrow» vaig demanar. En Sito em va mirar i em va dir:

«Que tens frissera?».

«Que va, ara tenc tot el temps que vull», li vaig contestar. I mentre el mosso em carregava el cotxe, ell va esperar per continuar la nostra conversa.

«Em fa mal que tot siguin notícies dolentes per a Alaior» em va amollar compungit. I abaixant la veu em va dir: «I ara açò del geriàtric». «És molt trist el que ha passat» li vaig contestar, pensant en el gran nombre d'usuaris d'aquest servei que s'han vist afectats pel coronavirus.

I sense esperar que jo li digues res més, m'amolla: «què vol dir que el Consell ha intervingut el geriàtric?, tu que estàs ficat en açò ho deus saber». Semblava que conspiràvem, ja que jo, tot baixant la veu, li vaig dir: «açò vol dir que el Consell no es fia de la gestió de l'Ajuntament i mentre hi hagi perill de contagi ha pres el comandament i el control del geriàtric».

En Sito no va poder més i va dir: «Veus, és el que et deia, tot són males notícies d'Alaior» i per reafirmar la seva opinió va repetir: «és el que et deia, passam una mala ratxa! Sort que el batle té molt bona presència i ralla molt bé».

Em vaig quedar de pedra. Ens vam dir adéu i vaig quedar pensatiu. Tenim una mala ratxa a Alaior? Vostès mateixos.

Casino
Restaurante - Pizzería
Bon Nadal i feliç any nou
Menú del día - A la carta - Arroces
Pizzas para llevar - Servicio a domicilio
Sa Plaça, 4 - 07730 - Alaior 971 37 87 02 - 971 37 10 24

Desde 1953

FERRETERIA ISLEÑA C.B.

FABRICACIÓ I VENDA AL MAJOR
D'ARTICLES DE FERRETERIA

**Desitja als seus clients
unes bones festes i
feliç any nou**

Camí Nou, 80
07730 - ALAIOR

Tel. 971 37 11 04
Fax 971 37 17 98
Mòbil 609 89 11 46

Pere Reure

Lôrenc

Pels anys vuitanta del passat segle, en Bob Dylan cantava allò de “Man gave name to all the animals, in the beginning, in the beginning, long time ago”. Els humans tenim aquesta dèria de posar noms a tot allò que es troba al nostre voltant; d'aquesta curolla fins i tot n'hem fet un saber especialitzat anomenat “toponímia”, a mig camí entre la filologia i la geografia.

El mes passat es van dur a terme al convent de sant Diego les XVI Jornades d'Història Local i Patrimoni Cultural a Menorca, organitzades bàsicament per en Miquel Marquès, un d'aquests alaiorencs que, si no existís, l'hauríem d'inventar perquè, carregat d'entusiasme i embranzida, ha estat capaç de dur endavant, per ara, setze jornades consecutives, any rere any, i açò té molt de mèrit. Enguany, la toponímia n'ha estat el tema estrella. Hi han participat des dels informadors de camp (gent que coneix a fons els paratges de tota la vida), com el senyor Joan Pons Moll, des Migjorn Gran, fins als professors més savis en la matèria, com el doctor Joan Miralles i Montserrat, director del Nomenclàtor Toponímic de les Illes Balears (NOTIB). Allà són analitzats un total de 55.669 topònims d'arreu de les illes, que, gràcies a les noves tecnologies, està a l'abast de tothom fent un simple clic.

Perquè ens entenguem, aquest nomenclàtor és la versió científica i molt millorada de la ingent feina de camp que, en el seu dia, cap als anys seixanta del segle passat, va fer un alaiorenc il·lustre, el Sr. Josep Mascaró Pasarius, qui, amb la seva vespa, va recórrer les illes de dalt a baix per confeccionar el Mapa General de Menorca (1953), el de Mallorca (1958), els 6 toms del Corpus de Toponímia de Mallorca (1962-67), i el de Menorca (2005). Desconeixia que dos col·laboradors alaiorencs d'aquesta magna obra van ser, mentre visqueren, en Miquel de Son Fabiol i en Ramon de sa Calç, informadors de camp, coordinats a Menorca per en Xavier Gomila Pons. En definitiva, que en aquestes jornades hem pogut gaudir de tots els graons de la cadena de treball toponímic.

Aquest passat estiu, en Sito de sa Costa, quan passejava el ca pel camí des polvorí, em va demanar: “què saps on es troba “es Clot des Guix”? Era la primera vegada que sentia nomenar aquest indret. Ni idea. Idò resulta que és un paratge per devers Binixems on, quan plou, a causa de la impermeabilització del terreny, es formen unes grans basses d'aigua, de l'estil de sa Bassa Verda, d'Algaiarens, o de ses Basses de Lloriac, que s'escriu amb “o” i sense la “h” final. També vam poder aprendre que en lloc de “xoroi” s'ha d'escriure “xoroll”, que vol dir mancat d'una orella o d'un tros d'ella, Què en dirien els promotors de l'atracció turística si els diguessin que la marca registrada s'ha de comercialitzar com a Cova d'en Xoroll? Ben segur que els agafa un sacardiú.

Què no hauria flastomat en Nofre de L'Enzell si, quan va començar a embotellar l'aigua potable provinent del seu lloc li haguessin fet escriure “Aigua de Lanzell”. S'hauria enfilat per les parets! La llista de topònims mal escrits és llarga: Son Todorí en lloc de Son Tudurí, Son Cintes en lloc de Son

Sintes, Son Guarners en lloc de Son Gornés, Son Salamó en lloc de Son Salomó, s'Albaida en lloc de Subaida, Llucaquèlber en lloc de Llucaquelba, Binibèquer en lloc de Binibeca. Es Puntarró s'ha d'escriure es Pontarró perquè ve de “pont”, Alfurí ha de ser Alforí, s'Alairó ha de ser Salairó, Binicodrell, Cornia, etc. També està plenament normativitzada la grafia correcta de Cala + article personal masculí: s'ha d'escriure separat, com Cala en Busquets, Cala en Porter, Cala en Turqueta, Cala en Bosc, mentre que altres no duen Cala, com es Canutells.

Però els casos més esfereïdors de topònims intrusius són els que s'han posat a molts indrets turístics, que no només fan mal als ulls, sinó també a l'ànima. Ens referim a casos com Los Delfines (Cala en Forcat), San Jaime Mediterráneo (Sant Jaume de Dalt), Playas de Fornells (Tirant Nou), El Lago (Son Xoriguer) Sol del Este (Son Mercadal de Dalt), Son Parc (Son Saura del Nord), o Shangri-La, la urbanització que, pels anys setanta del segle passat, volgué transformar s'Albufera d'es Grau en un paradís terrenal i vernal, com si l'espai geogràfic d'aquella boval no fos per ella mateixa un autèntic paradís per a les aus que hi nidifiquen i per als humans que en podem gaudir. La pressió popular va evitar aquell disbarat urbanístic de nom tan exòtic com forà.

Tot i que, en qüestió de toponímia, l'autoritat científica és el Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB, sembla que, com passa amb el futbol, tothom en pot dir la seva. La Comissió Tècnica d'Assessorament Lingüístic (CTAL) és l'encarregada d'emetre els informes que pugin sol·licitar els particulars, les empreses o les institucions. Aquests informes no són vinculants, però, per tal de ser coherents amb una bona pràctica, seria lògic pensar que haurien de complir-se. Idò bé, entre el 2005 i 2013, la CTAL va emetre un total de 5 informes sobre el topònim Maó, però encara no ha servit perquè s'aprovi com a forma oficial i única.

I com que alguns s'encaparroten a escriure Mô, Lô, he descobert que no som un alaiorenc, sinó un “lôrenc”. Per la mateixa lògica pseudofilològica, na Quanita d'en Gaspar és una “lôrenca” en lloc d'una alaiorenc. Aquests il·luminats s'han afanyat a crear la marca LÔ, que, com allò de la marca España, s'ha estès com una taca d'oli. Sembla que “ser bé de Lô” té un punt afegit. Un índex més de la lleugeresa del temps que vivim. S'aferren a un erràtic topònim per a barriar una essència que ens atorga l'excel·lència per damunt de la resta de mortals. Més ens valdria recuperar la dignitat col·lectiva com a poble en tost de fer es “lero”.

Quan érem al·lots, fèiem un Calvo Sotelo per pujar del Cine Espanya fins a sa Plaça i un altre Calvo Sotelo per baixar de sa Plaça fins al Cine Espanya. Ara, els al·lots i les al·lotes d'Alaior pugen i baixen pel carrer des Ramal. Si mateix hi ha diferència.

Redacció

Viatges Magon ha tancat l'oficina d'Alaior

Després d'oferir els seus serveis al clients durant més de vint anys, el passat 20 de novembre, l'oficina d'Alaior de Viatges Magon tancava definitivament les seves portes.

Viatges Magon tenia presència a tota l'illa, però a causa de l'actual situació de la COVID-19, la propietat ha decidit tancar gairebé totes les oficines i deixar tan sols obertes al públic dues oficines a Maó i una a Ciutadella.

Viatges Magon va obrir sucursal a Alaior el 1998. Vint-i-tres anys més tard, a causa de la COVID-19, ha hagut de tancar.

Especialment dolorós que aquest comerç tanqui les seves portes és el fet que oferia un ampli ventall de serveis, d'entre els quals destacaven la gestió dels viatges de l'IM-SERSO o els trasllats de malalts a Mallorca. A partir d'ara, els interessats hauran de gestionar la documentació per Internet o bé anant a les oficines que resten obertes a l'illa.

ASCEA

L'Associació de Comerciants i Empresaris d'Alaior us desitja unes bones festes

Arribam ja al final d'aquest any singular, ple d'alts i baixos emocionals i complicacions diverses, però hi arribam.

L'Associació ha tornat a posar en marxa de cara a aquestes festes el "joc" dels cupons amb la il·lusió de tenir encara més èxit que l'any passat. Enguany podreu trobar bústies a molts dels comerços associats per dipositar-hi les vostres targetes i optar a un dels sis premis.

Per altra banda també hem editat uns cartells i uns calendaris de butxaca, que podreu trobar en els comerços i empreses associades. És un cartell que simplement us vol recordar que ens teniu aquí, al costat, just a prop vostre.

En els moments més durs del confinament molts negocis, de tots tipus, vam estar al costat de tothom per donar una solució a les necessitats que vam tenir tots els alaiorencs.

A vegades no fa falta anar a cercar gaire enfora per trobar productes de qualitat i tots nosaltres, els comerciants i empresaris d'Alaior, feim tot el que està en les nostres mans per poder atendre les necessitats de tots els que ens veniu a veure.

És important que tothom, joves i majors, confiem i do-

Creu Roja

Creu Roja segueix fent feina

Aquests són els números premiats al Sorteig de l'Or de Creu Roja 2020. També podeu comprovar els vostres números a: www.cruzroja.es/sorteodeoro. Molta sort!!

Aquests darrers mesos veureu que a Creu Roja esteim en 'campanya permanent' sol·licitant aliments, productes de neteja i d'higiene. Aquesta petició ve determinada pel fet que travessam una situació molt complicada per a tots i, especialment, per a algunes persones.

Fa pocs dies ha finalitzat una crida promoguda per CaixaBank i la Cooperativa San Crispín en què s'ha recollit una important quantitat d'aliments, fet que reflecteix la solidaritat de la gent.

Des d'aquest espai volem fer públic el nostre agraïment, tant a aquestes dues entitats com a totes les persones que hi han col·laborat.

Sorteo de Oro + Cruz Roja

NÚMEROS PREMIADOS
SORTEO DE ORO 2020
Madrid, 26 de noviembre de 2020

1º PREMIO 97193 SERIE 11 3.000.000€	2º PREMIO 19439 SERIE 11 1.000.000€	3º PREMIO 55012 SERIE 98 500.000€
4º PREMIOS 07690 SERIE 11 250.000€ 61605 SERIE 11 250.000€ 51678 SERIE 11 250.000€	5º PREMIOS 52100 SERIE 11 100.000€ 21518 SERIE 11 100.000€ 86469 SERIE 11 100.000€	

ADemás, obtienen premio:

128 premios de 3.000€ sólo los números que el 2º premio (11)	387 premios de 300€ sólo los números que el 2º premio (11)	1.070 premios de 200€ sólo los números que el 2º premio (11)	3.810 premios de 75€ sólo los números que el 2º premio (11)
128 premios de 750€ sólo los números que el 2º premio (11)	387 premios de 200€ sólo los números que el 2º premio (11)	1.070 premios de 150€ sólo los números que el 2º premio (11)	3.810 premios de 50€ sólo los números que el 2º premio (11)
128 premios de 300€ sólo los números que el 2º premio (11)		1.070 premios de 100€ sólo los números que el 2º premio (11)	

nem suport al comerç i les empreses locals per fer créixer més Alaior, i donar així sortida laboral i empresarial al nostre jovent i als alaiorencs que es decideixin a obrir un negoci o empresa al nostre poble.

A poc a poc els comerços ens adaptem i ja uns quants de nosaltres disposam de venda en línia i de servei a domicili, cosa que aporta als clients més comoditat i millor servei.

Finalment, desitjam a tothom molta salut i feina per poder celebrar, açò sí, més endavant i tots junts, que aquest malson s'ha acabat.

Redacció

Primer disc en solitari de la música i cantant Rut Florit Juaneda

La música i cantant alaiorenca Rut Florit Juaneda està d'enhorabona. Després d'una llarga trajectòria com a cantant, s'estrena ara com a compositora amb la publicació del seu primer disc de temes propis, *Bàrbara nit*.

El cd és ple de cançons tendres i properes, on l'essència de Menorca hi és ben present i on les emocions més universals ens atrapen amb les seves melodies de caire mediterrani, amb sonoritats clàssiques, del Jazz, del fado, del tango. Un bell estil eclèctic on cada cançó té la seva pròpia personalitat.

El disc ha estat enregistrat amb l'acompanyament i la complicitat d'un elenc de grans músics, com Suso González (piano), Josep Mascaró (violí), Marco Mezquida (piano) i Pablo Millas (contrabaix), entre altres.

L'estrena i presentació del treball discogràfic serà dissabte dia 5 de desembre a les 19 hores, al Teatre Principal de Maó. A Alaior, serà el dissabte 19 de desembre a les 20 hores, a la Sala de Cultura Sant Diego.

Ara més que mai és un bon moment per donar suport a les propostes artístiques menorquines de qualitat i aprofitar les festes de Nadal per regalar bona música. A Alaior, el disc és ja a la venda a la botiga Foto Nueve.

Contacte de l'artista: rutflorit@gmail.com

Centre d'Estudis Locals d'Alaior

El naufragi del Malekoff, d'Artrutx a sa cova des Pardals

Diumenge 22 de novembre els Caminants del CEL vam portar a terme una excursió més temàtica, centrada en el naufragi del vaixell Malekoff. Ens vam trobar al far d'Artrutx on Miquel À. Anglada Marquès, especialista i autor d'un llibre sobre el tema, ens va explicar com va succeir aquella desgràcia.

Eren els primers dies de gener de 1929. El vaixell sortí d'Alger el matí de dia 1r i anava en direcció a Marsella, ben carregat, amb 3.000-4.000 tones de bigues de ferro, ciment... Havia de passar per la ruta d'hivern enmig del canal entre Menorca i Mallorca. Des del principi va topa amb una tempesta duríssima de llevant, amb pluja i neu. En veure la llum de l'illa de l'Aire van pensar que n'hi havia molt de salvat, ara calia detectar el far d'Artrutx i passar a les milles de

distància suficient de la costa. Però no, el vent els desvià de rumb i en la foscor van sorprendre's sobre l'escull del Governador, prop de la cala des Talaier. Dels 37 passatgers se'n van salvar 6 en una barca que va ser ajudada pels faroners d'Artrutx. Dia 9, tres naufragats més van ser trobats en pèssimes condicions i a la deriva en una altra embarcació a l'altura de l'Illa de l'Aire.

Els caminants, després de les explicacions vam recórrer un tros de la costa, des d'Artrutx fins a la cova des Pardals.

Miquel À. Marquès

El Centre Internacional d'Art i Gravat, en perill

El 27 de setembre del 2008 es presentava el taller de gravat Xalubínia davant un nombrós grup d'artistes i d'intel·lectuals menorquins, acte convocat pels responsables del taller de gravat, el Consell i el Centre d'Estudis Locals d'Alaior.

Per fer realitat el projecte artístic, es van cercar diferents enllaçaments. A proposta de l'Ajuntament d'Alaior, l'opció més adequada van ser dos edificis públics: l'Hospital municipal i l'escola des Ramal. Fos quin fos l'edifici elegit, l'Ajuntament va decidir que hi invertiria fins a 600.000 € a través del Pla de dinamització turística, en dues anualitats, amb la condició que s'havia de prioritzar la rehabilitació d'un edifici històric de la ciutat. Van elegir l'antiga escola des Ramal. L'obra es va iniciar el juny del 2009 i es van finalitzar el maig del 2010.

El 19 de maig de 2010 s'inaugurava l'edifici rehabilitat a partir del projecte tècnic redactat per Pere Pons, Natalia Tamayo i José María Cáceres. El 21 de desembre del mateix any el Consell, l'Ajuntament i l'Associació Xalubínia firmaven un conveni de col·laboració que va expirar a final del 2014 i que no s'ha renovat mai.

La gestió del Centre Internacional d'Art i Gravat s'enreda per discrepàncies en la fórmula d'adjudicació

El febrer del 2019 la gestió del Centre Internacional d'Art i Gravat Xalubínia-Menorca passava per una situació de provisionalitat des feia temps. Estava previst signar un conveni entre l'Ajuntament i el Consell per treure'n la gestió a concurs públic per transparència, eficiència i bones pràctiques en la gestió dels recursos públics, i triar la millor proposta presentada.

El conseller de Cultura, Miquel Àngel Maria, explicava en aquesta revista que l'acord era primer fer la cessió d'ús del material de Pere Pons o de l'Associació Xalubínia al Consell. Després aquest, mitjançant conveni, cediria l'ús de tot el material a l'Ajuntament perquè tragués a concurs obert, lliure i transparent la gestió integral de l'edifici per garantir la continuïtat del Centre de Gravat a Alaior. Alhora, el Consell oferia un finançament no inferior a 20.000 € anuals per contribuir al contracte de gestió, quantitat que encara avui aportaria si el problema es resol. Fins a dia d'avui l'Ajuntament no ha respost a les propostes fetes pel Consell el 2017 ni el 2019.

La llavors regidora de Cultura, Isabel Rodríguez, ens admetia que l'excés de volum de feina a l'Ajuntament havia dificultat treure a concurs la gestió de l'edifici, que seria el procés net i legal, i no la designació a cap col·lectiu concret. Rodríguez també reconeixia que seria desitjable i coherent unificar l'escola municipal de dibuix i les classes vinculades al Centre de Gravat. Ambdues administracions afirmaven que el Centre de Gravat havia de tenir continuïtat perquè era un valor diferencial per al poble, tot i que la regidora de Cultura reclamava un major dinamisme del centre.

Foto: setembre 2010. Any de la inauguració

Els darrers esdeveniments del mes de novembre

Què ha passat des de febrer del 2019 fins avui per arribar a la situació actual?

L'Ajuntament en tot aquest temps no ha convocat cap licitació per gestionar les activitats del Centre Internacional d'Art i Gravat. El 2 de novembre, feia pública la seva decisió d'utilitzar l'edifici municipal de Baixamar 56 (que dona cabuda a l'Escola Municipal de Dibuix i al Centre de Gravat), per situar-hi l'Alaior Art Contemporani (AAC).

El 3 de novembre, l'equip de govern popular aprovava en el ple municipal el conveni de cessió gratuïta de la col·lecció d'art privada cedida a l'Ajuntament, "Alaior Art Contemporani", alhora que ratificava la finalització del conveni entre l'Ajuntament i l'Associació Xalubínia. Junts per Lo voten en contra de la proposta popular. Entorn a aquest conveni s'ha discutit si havia finalitzat l'any 2014 o el 2017. Sigui com sigui, el cert és que no s'ha renovat per la inacció de l'Ajuntament.

Alhora, l'Ajuntament fa saber, de paraula, als responsables de Xalubínia que disposen d'una cotxeria a Baixamar 56 de 30 m² o bé del rentador públic al polígon per instal·lar-hi el material del taller, que ocupa 180 m². Els donen una setmana per abandonar el taller. Els arriba la notificació per escrit, presenten al·legacions i els avisen que el 15 de desembre han d'haver sortit del local que ocupen. Mentre, el Consell reacciona i demana a l'Ajuntament que deixi acabar el curs acadèmic a Xalubínia abans d'instal·lar la nova col·lecció d'art.

Xalubínia explica públicament que el seu projecte artístic i cultural persegueix promoure l'art gràfic i la promoció de Menorca en el món de l'art i del gravat. Pere Pons avança que el projecte Xalubínia no morirà; si l'Ajuntament no admet aquests valors culturals, el projecte anirà a un altre poble. Mentre, el conseller de Cultura fa pública la manca de col·laboració i passivitat de l'Ajuntament, el qual no parla del desnonament i sí de la bonança de l'AAC.

Manifestació de 21-11-2020 en suport a Xalubínia

Sobre el requeriment fet pel Consell i l'Ajuntament a l'Associació Xalubínia sobre la necessitat que aportessin un pla de gestió i viabilitat econòmica, Verónica Arellano afirma que l'Ajuntament el té en les seves mans des del 2 d'octubre del 2019 i, per tant, coneixen quins són els objectius artístics per dinamitzar el Centre de Gravat.

Diferents veus fan públic el suport a l'Associació Xalubínia, alhora que valoren l'interès de l'AAC, tot i demanar que ambdós projectes es complementin. El 21 de novembre es realitza pels carrers del poble una manifestació en favor del Centre de Gravat.

El conseller de Cultura recorda que des del 2011 tant l'Ajuntament com el Consell, ambdós governats pel Partit Popular, van liquidar el finançament de les activitats de Xalubínia. Des de 2016, el Consell canvia la dinàmica, posa recursos per reactivar el funcionament del centre, financia exposicions i activitats, la nova pàgina web i es realitza l'inventari d'equipament i fons d'obra.

Les negociacions per a una possible entesa

A mitjan novembre s'inicien reunions entre el Consell i l'Ajuntament. Ambdues administracions coincideixen que seria ideal unir en el mateix immoble el Centre de Gravat i l'AAC. Però mentre el Consell demana que sigui un expert qui integri ambdós projectes, l'Ajuntament ha decidit que l'AAC ocuparà tot l'espai de Baixamar 54-56.

El Consell demana que Xalubínia finalitzi el curs i tregui temps per traslladar-se, critica els fets consumats de l'Ajuntament i que aquest no té un projecte expositiu, tot i tenir firmat el contracte de cessió de l'obra de l'AAC aprovat per ple. El batle ha reiterat en diverses ocasions que Alaior està davant una oportunitat única, alhora que cerquen un lloc alternatiu perquè Xalubínia segueixi a Alaior.

Arran de la decisió municipal, el Consell va presentar el 17 de novembre al·legacions, demanant treballar conjuntament Consell-Ajuntament per assolir quatre objectius: garantir la continuïtat del Centre de Gravat en l'actual edifici; encarregar amb la col·laboració del Consell un estudi museològic fent un projecte integral de l'AAC i del Centre de Gravat; firmar un conveni de col·laboració per sostenir aquest centre; i licitar amb transparència i en règim de lliure concurrència un contracte per a la gestió integral de l'edifici i de tots els seus serveis i activitats.

Es recorda que a Baixamar 56 hi ha béns i fons de di-

ferents propietaris (Consell, Ajuntament, Xalubínia i Pere Pons). El Consell afegeix que si l'Ajuntament no accepta les quatre propostes, almanco doni suficient temps perquè el Consell i els altres propietaris trobin un emplaçament definitiu. El cost dels treballs, trasllat i reubicació dels material l'haurà d'assumir l'Ajuntament.

Per la seva part, l'Ajuntament fa públic que l'edifici de Baixamar 56 està infrautilitzat des de fa temps, gairebé tancat al públic i considera que és l'únic lloc a Alaior on es pot instal·lar l'AAC, del qual argumenten que suposarà un abans i un després per al desenvolupament econòmic i cultural d'Alaior.

Sobre les quatre propostes, Tiago Reurer veu bé la continuïtat del taller i el projecte integral Centre-AAC, tot i que considera que el Centre de Gravat ha de ser en un altre immoble i sobre la licitació del contracte no es pronuncia, tot i afirmar que no la convocaven perquè veien poc dinamisme en el local.

Parla d'un nou conveni per regularitzar la situació de Xalubínia, a qui se'ls ofereix 8.000 € anuals perquè lloguin un edifici on seguir la seva activitat. Quant al local trobat, no defineix quants anys donarien suport econòmic per donar continuïtat al projecte Xalubínia.

El Partit Popular va prometre a les eleccions de 2019 que situaria el Museu d'Art Contemporani al Convent; Reurer ens diu que la Comissió de seguiment del Convent va indicar que en el seu pla de gestió no hi té cabuda aquesta proposta i la idea es va desestimar.

Verónica Arellano, cap visible actual de l'Associació Xalubínia ha respost a l'Ajuntament recordant que fan classes a 50 alumnes, de dimecres a dissabte, els dilluns són destinats a la investigació de la tècnica inventada per Pere Pons, la cromoplaxgrafia, alhora que investiguen amb materials no tòxics per reconvenir tècniques tradicionals amb altres productes. També fan classes monogràfiques i un taller obert a projectes dels 39 socis i 13 artistes menorquins, a més de dur a terme la resta d'activitats de difusió, estades artístiques i assistència a fires internacionals.

Verónica Arellano veu bé la proposta del Consell. Està disconforme quant a l'acusació de mala gestió; en tot cas, afirma que no es té coneixement de com es gestiona actualment el Centre d'Art ni els ho han demanat.

Sobre el local pròxim al camp de futbol, Arellano diu haver-lo visitat. Quant a metres quadrats està bé. El que ella demana no és tant acabar el curs 2020-2021 en un o altre local, sinó tenir la seguretat i estabilitat per donar continuïtat i viabilitat al projecte iniciat per Xalubínia. I aquesta seguretat no els la donen. Arellano ens apunta que durant els dos darrers anys les activitats fetes per Xalubínia s'han fet sense pressupost i amb l'esforç econòmic personal seu.

Fa poques setmanes, el Centre de Gravat va ser seleccionat com una de les sis millors escoles de gravat del món al Festival de Gravat de Bilbao.

Les obres d'adequació a Baixamar 56 per a l'AAC ja han començat fa uns dies. Aquesta és la situació a 3 de desembre. Veurem quin serà el resultat de les negociacions per saber el futur real del Centre Internacional d'Art i Gravat Xalubínia-Menorca a Alaior.

Maria Solà

L'exposició d'art contemporani costarà prop de 278.000 euros

L'Alaior Art Contemporani, l'exposició que l'Ajuntament instal·larà a l'espai que fins ara era la seu de Xalubínia, al carrer Baixamar, 56, costarà al municipi prop de 278.000 euros, segons es desprèn de la memòria justificativa del conveni entre el consistori i les empreses Arenas & De Groote Beaux-Arts SL i Sauvart Alquiler Obras de Arte S.L., les dues administrades per Rafael Arenas, també administrador de la promotora d'habitatges Altos de Mahón, tot i que les negociacions s'ha duit a terme amb Isabelle Leurent en representació de les entitats i el conveni probablement també el signarà ella.

En aquest punt, és necessari clarificar que la cessió de les obres és gratuïta, però generarà una sèrie de despeses i també alguns ingressos.

En concret, l'Ajuntament es compromet, segons l'acord que se signarà amb la propietat d'ambdues empreses, i que entrarà en vigor el pròxim 15 de desembre, a dur a terme una inversió d'uns 64.000 euros per adaptar l'edifici a les necessitats de la mostra. D'aquesta manera, s'invertiran 30.000 euros en la reforma i condicionament de l'espai, 12.000 euros en il·luminació, altres 12.000 euros en un sistema de seguretat, 8.000 euros en climatització i 2.000 euros en mobiliari i equipament.

Aquesta inversió, que evidentment després es podrà utilitzar i quedarà a l'edifici municipal una volta transcorregut el termini de vigència del conveni, s'haurà d'executar abans de l'exposició de les obres, de manera que s'ha de considerar que seran amb càrrec al pressupost de 2020, segons detalla l'informe d'intervenció favorable signat per l'interventor interí Guillem Rotger.

L'interventor informa que, atès que, a causa de la pandèmia, no s'han gastat molts dels crèdits en actuacions culturals i festes que consten en l'expedient de retencions de crèdit per a transferències per un import de 67.400 euros, l'actuació en l'edifici es pot assumir amb càrrec als pressupostos d'enguany.

D'altra banda, l'Ajuntament estima unes despeses anuals de gestió de 71.253 euros que, tenint en compte que el conveni contempla la cessió de les obres per tres anys, seran 213.759 euros o 356.265 euros si la cessió es prorroga durant dos anys més.

Aquestes despeses inclouen 26.640 euros anuals per la contractació d'un vigilant de seguretat i altres 26.640 per la contractació d'una persona encarregada de la gestió i recepció, 6.000 euros per subministraments i comunicacions, 3.473 d'assegurança, 3.000 euros de publicitat i promoció de l'exposició, 2.500 euros de manteniment de l'edifici, 2.000 euros del servei d'alarmes i altres despeses de seguretat i 1.000 euros de despeses diverses.

No obstant açò, a aquestes despeses se'ls han de restar els ingressos que obtengui l'Ajuntament gràcies a la venda d'entrades a la mostra. El consistori preveu un preu mitjà d'entrada de 3 euros, considerant que l'entrada general costarà 5 euros i que hi haurà preus reduïts per a determinats col·lectius.

L'Ajuntament ha calculat que l'exposició serà visitada per la meitat dels visitants que va tenir Ca n'Oliver de Maó el 2019 que, segons l'Ajuntament de Maó, van ser 17.942 persones. Açò vol dir que el consistori confia a tenir 8.971 visitants anuals que, si paguen un preu d'entrada mig de 3 euros, suposarien uns ingressos de 26.913 euros cada any, tot i que l'informe de l'interventor estima uns 20.355 euros anuals.

D'aquesta manera, restant 20.355 euros a les despeses anuals de gestió de 71.253, l'Ajuntament hauria d'assumir amb fons propis un total de 50.898 euros cada any, 152.694 euros per tres anys i 254.490 euros per cinc anys.

El document firmat per l'interventor apunta que "d'acord amb això i considerant que totes les despeses previstes tenen la seva cobertura pressupostaria, considero que l'Ajuntament té la capacitat econòmica per assumir-les sense posar en perill la sostenibilitat financera".

El conveni va ser aprovat pel Ple de la corporació el passat dia 3 de desembre amb l'abstenció de Junts per Lo per "manca d'informació i precipitació en les formes", tal com explica la portaveu del partit, Maria Camps. "Ens ho van dir 24 hores abans, sense passar per cap comissió i vam haver de votar la urgència del primer punt", diu.

En relació amb l'exposició, estarà formada per 130 obres, de les quals 35 són obres originals, quatre són escultures i la resta és obra gràfica original, amb un preu total de 2,4 milions d'euros, tal com s'extreu de l'informe de la col·lecció elaborat pel consultor d'art Carles Jiménez, qui remarca que les cessions com la que es fa a l'Ajuntament "són molt habituals en el món de l'art".

Les obres més destacades de la mostra són les cinc peces d'albastre tallat amb tècnica 3D i llum led interior que formen part de l'obra *Five stages of maya dance*, de Marina Abramovic, valorades en 625.000 euros; l'escultura titulada "La boulangère", de Joan Miró, valorada en 375.000 euros; l'oli sobre tela "Retrato de Dora Maar", d'Antonio Saura, valorada en 250.000 euros o l'obra de tècnica mixta sobre tela de Miquel Barceló, titulada "Seiche Adulte" i valorada en 260.000 euros.

L'informe del consultor Carles Jiménez conclou que la col·lecció "té la qualitat i coherència necessària per elaborar un projecte museològic atractiu per Alaior". A més, afegeix que la mostra permet articular exposicions temàtiques temporals per mantenir l'interès i l'afluència de visitants.

Tot i açò, una clàusula del conveni estableix que en qualsevol moment de vigència del contracte entre l'Ajuntament i les empreses propietàries de les obres, Arenas & De Groote Beaux-Arts SL i Sauvart Alquiler Obras de Arte S.L. poden sol·licitar disposar de les obres cedides, sempre que es tracti com a màxim d'una cinquena part del nombre total i que es reposin en la mateixa proporció amb obres de similar qualitat artística, sempre que açò sigui possible.

CEL

Entre atur i ERTO, més de 1.000 treballadors afectats

Podem concloure que els afectats per la situació econòmica de la pandèmia han superat les 1.000 persones treballadores a Alaior a partir de les dades d'afiliats a la seguretat social, del nombre d'aturats i dels ERTO. Afectació que ha variat per damunt i per davall de 1.000 en la successió dels mesos segons han baratat les condicions de les empreses més sensibles al covid-19. Els mesos de maig, juny, juliol i agost els afectats van ser bastants més de 1.000. A partir d'octubre el traspàs de la majoria dels ERTO a una prestació extraordinària dels fixos discontinus, creada expressament enguany pel Govern, fa que no tinguem dades concretes d'aquest moment.

El nombre d'afiliats al règim de la seguretat social és un indicador que es fa servir per veure com augmenta o disminueix el nombre de persones que treballen. No tots els qui treballen estan afiliats a la seguretat social, però sí la gran majoria. Per tant, no ens indica exactament el nombre

que augmenta o disminueix el total de la població que treballa, però és un bon termòmetre. La diferència màxima de població afiliada entre 2019 i 2020 correspon de moment al mes de juny amb 742 afiliats manco. La resta de mesos la xifra oscil·la majoritàriament sobre els 600 manco respecte del 2019.

La diferència màxima en el nombre d'aturats entre 2019 i 2020 de moment s'ha produït el mes de maig amb 244 aturats més. La població en ERTO màxima s'ha produït el maig i el juny, amb quasi 800 persones.

La mesura més significativa i amb més incidència respecte de tota aquesta crisi ha estat la possibilitat acordada pel govern central d'incloure els treballadors afectats en els ERTO. La resta de mesures, de la Comunitat Autònoma, del Consell i dels ajuntaments han ajudat bastant menys.

Alaior POBLACIÓ AFILIADA . Any: 2019												
Règim TGSS	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Total	2.422	2.467	2.600	3.010	3.652	3.963	4.087	4.036	3.608	2.623	2.524	2.468

POBLACIÓ AFILIADA . Any: 2020												
Règim TGSS	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Total	2.438	2.512	2.476	2.660	3.027	3.221	3.480	3.387	3.089			

POBLACIÓ ATURADA . Any: 2019												
Règim TGSS	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Total	426	419	392	340	249	238	237	251	302	392	458	423

POBLACIÓ ATURADA . Any: 2020												
Règim TGSS	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Total	427	406	445	494	493	476	422	446	480	527		

POBLACIÓ EN ERTO . Any: 2020												
Règim TGSS	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Total	0	0	0	533	795	788	633	633	372	82		

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

Maria Solà

L'elecció dels establiments catalogats aixeca polseguera entre l'Ajuntament i l'IDI

Alaior ha estat elegit per l'Institut d'Innovació Empresarial de les Illes Balears (IDI) com a municipi pioner a Menorca del projecte de comerços emblemàtics, una iniciativa que cerca protegir l'activitat comercial de proximitat i, més específicament, la dels establiments amb més tradició de l'arxipèlag.

Aquesta designació, que hauria de suposar un motiu d'orgull per al poble, ha aixecat polseguera a causa, especialment, de l'elecció dels establiments catalogats per part de l'òrgan depenent de la Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius i responsable del projecte juntament amb la Direcció General de Comerç.

En concret, els establiments seleccionats a Alaior són Can Candu, Can Dineru, Cas Sabater Pagès, Estanco Alaior, San Crispín i Pastisseria Can Sintes. Cap d'ells és un establiment emblemàtic, ja que no compleixen les tres categories establertes per l'IDI.

En aquest punt, cal recordar que l'IDI va convocar taules de treball a principis d'aquest any a cada una de les illes amb la finalitat de consensuar els criteris per definir els requisits que han de complir aquest tipus de comerços. En aquestes reunions van participar diferents institucions i persones vinculades al comerç, al patrimoni, a la cultura i al turisme per tal de comptar amb diferents punts de vista i enriquir d'aquesta manera el projecte.

Arran d'aquestes trobades es va determinar que els comerços podien ser catalogats com arrelats, quan porten a terme un ofici singular i tradicional; amb història, quan la seva activitat té més de 75 anys de vida, i amb patrimoni, si compten amb elements arquitectònics destacats. A més, també es tenen en

compte els negocis amb més de 50 anys que, tot i no complir cap dels requisits anteriors, són generadors d'identitat.

Els establiments que compleixin aquestes tres categories seran denominats emblemàtics.

Així i tot, la gerent de l'IDI, Mariona Luis, indica que són pocs els establiments emblemàtics a Balears i, precisament a Alaior, cap dels elegits compleix les tres categories. Concretament, la botiga de roba Can Candu, situada al carrer des Ramal; l'Estanco Alaior, emplaçat al carrer Major; la sabateria Cas Sabater Pagès, al carrer des Forn, i la Cooperativa de Consum i Supermercat San Crispín s'han catalogat com a comerços amb història i patrimoni. Per la seva part, la botiga de roba i complements Can Dineru, a la Plaça Constitució, s'ha inclòs en el llistat com a comerç amb història, mentre la Pastisseria Can Sintes s'ha catalogat com a establiment arrelat.

Precisament, Jaume Sintes Melià, un dels propietaris de la Pastisseria Can Sintes, explica que l'Ajuntament va ser el primer a posar-se en contacte amb ells per presentar aquesta iniciativa. En aquest cas, la pastisseria no és un establiment amb història, atès que va iniciar la seva activitat l'any 1985 i no van obrir la seva botiga a Alaior fins al 2001. Tanmateix, el seu ofici és considerat com a tradicional i actualment hi fa feina la segona generació. "Tenim carta d'artesà i, a més, hem recuperat gelats com el 57", explica Sintes, qui considera positiva la iniciativa de l'IDI. "Tot el que serveixi per promocionar el producte local ens sembla molt bé i esteim contents d'aquest reconeixement", afegeix.

Com diu Sintes, l'Ajuntament va ser l'encarregat d'elaborar i entregar una llista dels establiments que complissin

alguns dels criteris establerts per l'IDI. Segons explica el responsable de l'àrea de comerç del consistori, Txiqui Arévalo, inicialment es va enviar una llista de 25 comerços susceptibles de participar en el projecte, dels quals l'IDI en va elegir només sis.

En aquesta línia, Arévalo denuncia que la decisió es va prendre des de Mallorca sense tenir en compte l'opinió de l'Ajuntament. "Hauria estat més lògic fer-ho de manera conjunta, perquè ells no coneixen la realitat d'aquest tipus d'establiments d'Alaior", diu.

El regidor apunta que ha insistit en aquesta qüestió i que des de l'àrea de Comerç "hi esteim molt damunt". En aquest sentit, assenyala no entendre com no s'han inclòs entre els negocis destacats algunes formatgeries del municipi o negocis com el bar Ca na Divina.

Arévalo valora de forma positiva el projecte i considera que és una bona iniciativa, però creu que s'ha de perfeccionar. "Una de les nostres principals queixes és que no ens han consultat i per açò farem un seguiment perquè es puguin incloure més establiments del poble", manifesta.

Per la seva part, la gerent de l'IDI indica que la llista de comerços catalogats "no està tancada". "Alaior pot tornar a proposar més establiments perquè el llistat és viu i anirà ampliant-se", remarca. De fet, afegeix que els municipis "són els ens locals encarregats d'impulsar i coordinar aquest projecte i totes les actuacions que se'n derivin".

Amb tot, assegura que els bars i restaurants no poden formar part d'aquest projecte i açò explicaria el motiu pel qual no s'ha inclòs Ca Na Divina, una de les 25 propostes de l'Ajuntament.

D'altra banda, l'IDI ha editat un manual que ha fet arribar als ajuntaments a través del qual proposen un pla d'actuació amb diferents mesures per donar a conèixer i dinamitzar els comerços catalogats.

El document recomana als ajuntaments crear una comissió de treball i seguir l'evolució dels comerços a través de la construcció d'un sistema de monitoratge que s'ha de fer periòdicament al teixit comercial.

A més, aconsella l'organització de tallers formatius per fomentar la transmissió generacional de l'ofici, de jornades de treball i programes

d'assessorament individualitzat als comerços emblemàtics, el disseny de rutes i visites guiades o la creació d'exposicions vinculades als comerços.

Entre les mesures d'impuls de l'activitat comercial, el manual destaca la creació d'un programa de mesures fiscals per als comerços catalogats i la senyalització especial per a les botigues que formen part del projecte. A més, aquests establiments catalogats tindran més punts a l'hora d'accedir a ajudes de comerç del Govern.

Amb la finalitat de visibilitzar i promocionar aquest teixit comercial, l'IDI crearà una pàgina web que estarà disponible en català, castellà i anglès, en la qual es catalogaran tots els comerços inclosos en aquesta iniciativa. La gerent de l'òrgan depenent de la Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius ha subratllat que es preveu que el web estigui actiu el mes de gener del 2021.

"Serà un catàleg en línia on s'aniran afegint els comerços i la feina de categorització dels negocis correspon als ajuntaments, sempre tutoritzats per l'IDI", indica la gerent.

Mariona Luis finalitza afirmant que l'objectiu principal d'aquest projecte és tenir un teixit comercial "viu i fort" i assegura que el catàleg de comerços catalogats servirà com a "pol d'atracció" i, per tant, beneficiarà tots els establiments dels municipis participants en aquesta iniciativa.

QUESO Mahón ARTESANO TORRALBA

Us desitjam Bon Nadal i feliç any nou

Nicolás Cardona Enrich
 Almacenes: Carretera Nueva, 56-60
 Tel. 971 37 11 28 / Fax 971 37 91 54
 07730 ALAIOR (Menorca)
 E-mail: quesosorralba@terra.com
 www.quesosorralba.com

VINENT
RELOJERÍA - JOYERÍA

**PLACAS DE HOMENAJE
 TROFEOS DEPORTIVOS
 REGALOS
 SERVICIO DE REPARACIÓN**

Bon Nadal!

C/Ramal, 30 · ALAIOR
 T. 971 37 13 78
 690 982 863

cecome alaior
 Consultoria empresarial

Us desitjam bon Nadal i feliç any nou

Ruiz i Pablo, 14
 07730 - Alaior, Menorca
 T 971 37 15 50
 alaior@cecome.com
 www.cecome.com

Fiscal / Laboral / RRHH / Contable / Mercantil / Gestión
 Empresa Familiar / Comunidades / LOPD / Informática / Seguros

Bon Nadal i feliç any nou!

Taller Benitez Florit S.L.

Av. de Sa Industria 39. Polígono Industrial LA TROTXA · 971 37 11 35
 e-mail: benitezflorit@gmail.com
 www.tallerbenitezflorit.es

Cadena88
 ferreterías
 www.cadena88.com/carreras

Bon Nadal i feliç any amb nou començament, nous reptes que junts aconseguirem

Ferreteria CARRERAS S.L.

C/ Miguel de Cervantes, 21 Tel. 971 37 12 45
 07730 ALAIOR (Menorca) ferreteria.carreras@gmail.com

Bon Nadal i feliç any nou

Perruqueria Manolo

C/ Baixamar, 2 · 07730 Alaior · Telf. 971 378 469
 669 896 336

BONES FESTES I FELIÇ ANY NOU

CEPSA

E.S. Alaior

C/ Balmes, 55 - Alaior Tel. 971 371 197
 es.alaior@gmail.com

De octubre a mayo de 6'30h a 22'00h
 De junio a septiembre de 6'30 a 23'00h

Ca Na Juani
 Tel. 669 656 232

Bon Nadal i feliç any nou

Av. Verge del Toro, 23 · 07730 Alaior · juaninfuguet@hotmail.com

Redacció

Un ventall d'actes per conèixer el patrimoni cultural

Enguany, el Centre d'Estudis Locals d'Alaior ha realitzat les setzenes jornades d'Història Local i Patrimoni Cultural a Menorca. L'objectiu d'aquesta activitat és acostar i difondre el patrimoni cultural entre la ciutadania per tal de crear consciència i coneixença en favor dels nostres béns patrimonials.

L'oferta abastà un ampli ventall d'activitats a partir de les quals els interessats va poder conèixer la importància de les iniciatives sobre el nostre patrimoni cultural.

El passat 10 de novembre, a la biblioteca pública, es van presentar les jornades alhora que es va gaudir de la xerrada "Menorca Talaiòtica: una odissea ciclòpia insular".

Els dies 20 i 21 de novembre es va brindar el plat fort de les jornades, enguany dedicades a la toponímia de Menorca, memòria col·lectiva, història i vigència actual. Es va gaudir d'un total de tretze comunicacions o ponències sobre toponímia i arqueologia exposades a Sant Diego.

En sol demà es va realitzar una caminada prop del far del cap d'Artrutx i es va conèixer la història del naufragi del

vaixell Malekoff, explicat per Miquel Àngel Anglada Marquès.

El 27 de novembre vam realitzar un tast gastronòmic especial per donar a conèixer els formatges i vins de Menorca. El 28 de novembre, gràcies a la tasca feta per l'Arxiu d'Imatge i So de Menorca, vam veure quatre vídeos entorn a la recuperació de receptes antigues. Els pastissers que elaboren els productes van intervenir-hi per explicar les receptes.

El diumenge 28 es va gaudir d'un concert de música del grup Quatre Joglars que interpretaren versions populars i de cançons de Res Sé.

El segon acte fet a la biblioteca va ser el 4 de desembre, en què Quim Salort i Vicent Pons van parlar sobre l'ofici de carboner i de l'exposició entorn d'aquest treball oberta aquesta tardor al Centre Artesanal des Mercadal.

I avui vespre, qui tenguí ganes de més activitat cultural, pot gaudir d'un glosat a Sant Diego a partir de les 20.30 h, després de més de vuit mesos sense fer-se'n cap.

bon dia *bon pa*

Ca na Juanita
CARRER MENOR 5
ALAIOR 07730
telf. 971 371 266
melatores@hotmail.com

Bon Nadal *Bon any*

ARRELS
PERRUQUERIA

Bones festes i feliç any nou
971 15 74 56
C/ Miguel de Cervantes, 9 Alaior, 07730 arrelsdelo@gmail.com

Depilaciones · Limpieza de cutis · Masajes corporales Masaje al chocolate
Maquillaje · Manicura · Pedicura · Peeling corporal · Tratamientos faciales

*Bones festes
i feliç any nou!*

Magda
CENTRE DESTÈTICA

C/ Sant Diego Vell, 1-B baixos · ALAIOR
T. 627 308 230

MUNTATGES MC

Reparació i muntatge de fusteria d'alumini i PVC

Vidres · Miralls · Mampares de bany
Mosquiteres · Pèrgoles

Mé Camps Pons
Tel. 600 663 605
muntatgesmc@hotmail.com

Bon Nadal i feliç 2021

MAPFRE

Bon Nadal amb molta salut i felicitat!
**Un any més, gràcies per la confiança
mostrada**

Que tinguem un bon
2021

€/Ramal 43 ☎ 971 930 244 📠 679 658 164

Pere Gomila

Pinzellades d'Art. Una galeria d'art a Alaior

El passat 13 de novembre s'inaugurava al carrer Nou (a l'antic edifici de Fotos Radio) Pinzellades d'Art, la primera galeria d'art amb en sentit estricte d'Alaior. Es tracta d'una iniciativa nova a la nostra població que compta amb una interessant oferta complementària. La seva gerent, Neus Sintes Barceló, graduada en història de l'art, ens n'explica el projecte i les característiques que tindrà.

Quins són els objectius de Pinzellades d'Art?

El nostre objectiu primer és acostar l'art i la cultura a la gent d'Alaior i ajudar tots els artistes que hi ha, de diferents edats, a tenir un lloc dins el món de l'art. Quan l'edifici va quedar buit vam veure que seria adequat per al projecte i a més recuperàvem un espai emblemàtic d'Alaior, li podíem donar una segona vida. Per l'estructura que té, vam veure que podríem dedicar els baixos a l'espai expositiu i la part de dalt a taller de dibuix i pintura.

Com seran les exposicions i els tallers?

Les exposicions canviaran cada 15 dies o cada mes, depenent de l'artista. Serà un punt de venda i no només d'exposició. Nosaltres oferim el nostre espai segons unes tarifes i a partir d'aquí ens comprometem a fer tota la part de cartelleria, difusió i guarda de la sala. La nostra relació amb l'artista serà un poc la de marxant, sense oblidar, però, que l'objectiu principal és donar-lo a conèixer.

Per altra part, en el primer pis oferirem classes de dibuix i pintura, que complementariem amb classes teòriques, un dia a la setmana, d'història de l'art a fi de donar una certa base a la gent a qui li agrada l'art i el vol entendre millor. Quant al taller de pintura i dibuix, a part d'ensenyar les diferents tècniques i qüestions com el tractament de la llum o la perspectiva, volem que l'alumne, independentment del nivell que tenguí, pugui trobar el seu estil. No volem fer una producció en sèrie com fan altres escoles o acadèmies on un professor té un estil definit i el transmet als alumnes o els influeix. Aquí desitjam que cadascú tenguí la seva pròpia veu.

Per a quines edats seran els tallers?

A partir de 8 anys. Treballarem amb grups reduïts, ara més pel tema Covid, i seran classes

bastant personalitzades. Açò ens permetrà també ajuntar gent de diferents nivells.

Com seran les classes teòriques?

Les classes teòriques van relacionades amb les tècniques que s'apliquen al taller. Per exemple, si els alumnes apliquen la tècnica del clarobscur, veuríem Caravaggio; o si treballam una tècnica més impressionista, Monet; o la tècnica més japonesa, per exemple Hiroshige. Com que entenem que la gent que s'apunta a les classes de pintura i dibuix potser la part teòrica no li interessa tant, en principi ho farem en petites dosis i

després depenent de la demanda ja ho ampliariem.

Quins altres serveis ofereix?

L'altra part del nostre projecte és l'organització i coordinació d'esdeveniments culturals, de manera que no només ens mourem dins la galeria, sinó que també actuarem a peu de carrer. Feim també emmarcacions i col·laboracions amb altres galeries de Menorca i de fora de Menorca. Volem donar a conèixer els grans artistes que tenim aquí a Alaior i a tota l'illa i no només a nivell local.

Pel que fa a esdeveniments culturals, teniu ja qualche acte previst?

A l'estiu organitzarem les Balconades d'Art, però enguany ho farem sobretot amb artistes joves, a fi de donar-los oportunitat i una ajuda perquè es comencin a obrir pas dins el món artístic. Després fariem també els Moments d'Art, i altres actes en dates puntuals com per exemple Sant Jordi, el dia de la dona, el dia de la pintura, etc. i col·laboracions amb altres entitats que hi estiguin interessades. Volem a més programar conferències d'artistes sobre temes d'art i cultura.

Quin serà l'horari de Pinzellades d'Art?

Dependrà de l'espai expositiu, però serà de dimarts a dissabte el matí de 10.30 a 13 i els capvespres de 17 a 20.30. Els diumenges obrim de 11 a 13 i els dilluns tenim tancat al públic. La setmana que ve ja començam els tallers, que tenen matrícula gratuïta i que seran de dimarts i dijous amb un grup de 17 a 16.30 i un altre de 19 a 20.30.

XX Diada de la Premsa Local de Menorca

Desembre 2020

Enguany, a causa de la situació excepcional que vivim arreu del món, des de l'Associació de Premsa Local de Menorca (APLM) hem decidit no celebrar presencialment la nostra Diada anual, la vintena ja. El que no farem serà deixar de celebrar-la amb tots vosaltres, maldament sigui amb aquestes línies i amb la nostra presència periòdica.

No som grans empreses de comunicació ni movem grans quantitats de doblers, però sí que, entre les 4 revistes que avui formam l'APLM arribam a una gran massa de lectors fidels que valoren el nostre bagatge i el nostre compromís amb la societat. Durant aquests mesos d'excepcionalitat (confinament inclòs) no hem deixat de sortir al carrer i entrar a la casa dels menorquins i menorquines, fent un enorme esforç editorial, amb uns recursos minsos però amb tota la responsabilitat que ens pertoca com a actors d'una societat dinàmica.

Som 4 mitjans de comunicació en paper, petits, voluntariosos, inquiets i il·lusionats. Compartim interessos comuns com fer arribar la informació de proximitat a tots els menorquins, normalitzar l'ús del català com a llengua vehicular als nostres mitjans i a la societat, ser dinamitzadors culturals a la nostra illa i fer d'element socialitzador als nostres respectius pobles. La comunicació de proximitat és un factor clau per generar confiança, per crear identitat com a poble i avançar col·lectivament. I us volem animar que en feu part, ja sigui com a subscriptors de la revista local del vostre poble o bé com a col·laboradors o anunciants.

El que passa a cada municipi s'ha de comunicar amb un valor de proximitat emocional que moltes vegades la premsa generalista no arriba a aconseguir, per criteris, per falta de temps, per manca de convicció... Però que les revistes locals sí que hem de saber trobar i fer-ne la nos-

tra lletra de batalla. I sense oblidar mai el nostre compromís amb la cultura, la llengua, el patrimoni i el territori.

Les revistes de premsa local hem demostrat ser formats duradors i útils. En temps convulsos i carregats d'incerteses com els que vivim ara mateix, llegir una revista local és un antídote; et convidam a la reflexió, a la calma, a ser raonables i poc tendenciosos, és el que s'anomena *slow press* o premsa de proximitat, i és el que ens agrada fer.

Des de l'Associació de Premsa Local de Menorca volem donar les gràcies als nostres subscriptors, lectors, col·laboradors i anunciants per la vostra inestimable fidelitat. També volem agrair l'acompanyament de les institucions públiques, sense les quals se'ns faria difícil continuar.

Desitjam que arribin temps millors per seguir compartint-los amb vosaltres

**EN AQUESTS MOMENTS D'INCERTESA,
COMPTAR AMB TU ÉS MOLT VALUÓS PER NOSALTRES.
CONFIA EN LA PREMSA DE PROXIMITAT,
FES-TE SUBSCRIPTOR!**

S'AUBA
REVISTA D'INFORMACIÓ DE SANT LLUÍS

IRIS
Setmanari d'informació i cultura

**S'ULL
de
SOL**
Revista cultural d'Alaior

xerra i xala
Revista des Mercadal

Marga Juanico

Ca s'Esparter, una botiga històrica

Al carrer ses Parres, abans Doctor Llànsó, trobam una botiga emblemàtica i històrica d'Alaior, Ca s'Esparter. És una botiga amb més de 100 anys d'activitat que ens dirà adéu dia 31 de desembre. Hem quedat amb na Marisol Pons, l'actual propietària que ha hagut de prendre aquesta decisió.

Marisol, primer de tot dir que ens sap greu aquesta situació que passes. Què tal et trobes tu?

Ara mateix estic bé. He estat molts mesos malament perquè és una decisió molt difícil de prendre, però en el moment que ho he comunicat m'he tret un pes de damunt. Així que ho duc bé.

Quants anys fa exactament que la botiga està oberta?

L'esparteria com a tal es va obrir el març de l'any 1923.

Qui va ser el primer que la va obrir?

El primer que la va obrir va ser en Sebastià Florit Juanico, que la va tenir de l'any 1923 al 1949. Ho va continuar l'any 1949 en Joan Florit i va passar a mans de n'Idilio Paul fins a l'any 1967, que va ser quan la va agafar el meu conco, en Joan Cardona. Ell va estar al cap de la botiga fins al 2003. L'any 2004 ja me la va traspasar a jo i fins al 2020, any que tancarem, hi he estat al capdavant.

Quants anys hi dus fent feina tu?

Jo realment fa 40 anys que hi faig feina. El meu conco, com t'he dit, la va agafar el 1967 i jo des de ben petita hi ajudava. Després ja vaig tenir nòmina i el 2004, quan ell es va jubilar, em vaig posar com a autònoma i fins a avui.

Què hi podíem trobar abans? Què hi trobam ara?

Abans era una botiga artesana, de les de tota la vida. Hi havia pell i pneumàtics perquè feien avarques i també, amb la pell, guarniments per a cavalls. El soterrani era bé

un magatzem com del Corte Inglés, ben ple sempre. Els pagesos ens duïen per vendre blat i cereals a granel i pinso per a animals de granja que més tard també vam vendre per a animals de casa, moixos i cans. Teníem també cartutxos per caçar, tela per fer fogasses i fins i tot animals de caça ja morts com torts, conills, perdius...

Tot açò avui dia no ho podem tenir perquè ens demanen permisos per a tot i no deixen comerciar amb animals morts. Ara tenc roba, avarques, roba interior, sabatilles, abrics, poals, tovalloles, pedaços, també tenc unes barreres petites que imiten les barres del camí de cavalls, paners, senalles...

Ah, el que també record molt és que aquí darrere, on ara som, una petita habitació amb gènere i una taula, era una oficina amb prestatgeries plenes de factures, les pagades i les que s'havien de pagar, com si fos una gestoria pròpia. Tot ha canviat.

Tants anys darrere aquest taulell, hauràs viscut moltes coses, no?

Sí, i tant! Són 40 anys! Aquí hi he criat els dos fills. Hi tenia el seu bres i els seus cotxets mentre atenia els clients. La meua il·lusió era jubilar-me aquí, però no ha pogut ser.

Quina diferència hi veus al carrer de quan vas començar a ara

Una diferència molt grossa! La gent feia vida de carrer, de poble. Ara el carrer és buit. Abans es vivia als carrers, la gent anava de botiga en botiga i, sobretot les dones, feien el dia per defora mentre xerraven i compraven. Ara no es fa aquesta vida de carrer. Ara no es fa vida de poble. Tothom es queda a casa i compren o per Internet o a grans súpers.

Quina relació tens amb la gent?

Una relació molt bona. Tenc al costat les vesines de sempre. M'han vist créixer! Venen a veure'm i rallen per saber com estic jo o la meua família. És una relació d'amistat més que de vesins.

T'has sentit recolzada?

Sí, per la gent sí. Amb aquestes vesines som com a germanes. Elles fan el paper de germanes majors. Pensa que no tancava quasi mai, més que l'estona del dinar. M'enyoraran i jo a elles també. Però ja les he avisades que mínim una vegada cada setmana vindré a veure-les i a saber com estan.

Per què tanques?

No tanc només pel tema del Covid, que ha fet mal a tothom, tant mal econòmic com sanitari. S'han de pagar més doblers dels que surten. És pagar la quota d'autònoms cada més, i a més a més l'IVA cada tres mesos, que s'enduen els pocs guanys que podria tenir. Veure com no hi ha ingressos i fer-hi tot el dia em tenia molt nerviosa. Tant el meu home com els fills fa estona que m'ho deien, "mamà, te posaràs malalta de nervis, tanca". M'ha costat molt fer la passa, però és la millor opció per a mi i per als meus.

Moltes gràcies pel teu temps i la teua amabilitat amb nosaltres. Ha estat un plaer compartir aquesta estona i conèixer la vida d'abans. Molta sort en la teua nova etapa, Marisol!

ELECTRICITAT · FONTANERIA · CALEFACCIÓ
TELECOMUNICACIONS · GAS · AIRE CONDICIONAT
GRAN VARIETAT EN IL·LUMINACIÓ LED

Es Ramal, 60 · ALAIOR
T 971 37 16 48 · 629 32 00 36

Senteix el llum del Nadal

info@martinmiro.com
www.martinmiro.com

pintura - retolació - pladur

Bon Nadal **J. Buils** *i Millor*
2021

rotulosbuils@gmail.com - Tel. 636114882

**TALLERES
CARDONA**

SERVICIOS DEL AUTOMOVIL

**VENTA DE COCHES
NUEVOS Y DE OCASIÓN**

Avda. Sa Industria, 17-19 - 07730 Alaior
Tel. 971 37 81 31
tallerescardona@hotmail.es

Equip de Govern (Ajuntament d'Alaior)

“Alaior Art Contemporani” exhibirà les obres de Miró, Barceló o Abramovic, entre altres

L'Ajuntament d'Alaior inaugurarà AAC, Alaior Art Contemporani, que esdevindrà un abans i un després en la promoció turística del municipi i en la projecció d'Alaior com a referent internacional de l'art i la cultura en general.

Artistes tan reconeguts internacionalment com Joan Miró, Miquel Barceló, Marina Abramovic, Jaume Plensa, Antonio Saura o Antoni Tàpies, entre molts altres, són els que a partir d'ara faran d'Alaior un indubtable pol d'atracció per als amants de l'art i visitants de tot el món, que podran gaudir de més d'un centenar d'obres de gran valor que conformen la col·lecció cedida a l'Ajuntament d'Alaior gratuïtament per tres anys, prorrogables a dos més.

José Luis Benejam, batle d'Alaior, ha destacat que «fa temps que fèiem feina perquè una exhibició d'art d'aquestes característiques es pogués desenvolupar a Alaior. Aquesta és una opció decidida per la cultura, una de les nostres propostes electorals, i no hem aturat fins que s'ha fet realitat. Sempre hem cregut que la col·laboració publicoprivada és molt beneficiosa per al poble, i aquest n'és un altre clar exemple».

El fet que la col·lecció estigui formada en part per importants obres de gravat, tècnica molt arrelada a l'illa, suposa una oportunitat única perquè les persones interessades en aquesta tècnica aprofundeixin en el seu estudi, tenint a prop peces de gran renom, que ben segur seran una font d'inspiració.

Aquesta iniciativa, però, va més enllà de la creació no més d'una exposició permanent. El consistori, amb la col·laboració dels col·leccionistes, realitzarà exposicions temàtiques i temporals d'altres obres de la seva propietat, així com d'altres col·leccionistes privats, per mantenir en tot moment l'interès i afluència de visitants.

Així mateix, es combinarà l'activitat expositiva amb conferències i tallers sobre els autors de l'exposició, i altres temàtiques interessants. D'aquesta manera, es generarà també un espai didàctic i de trobada entorn del foment de

la cultura que esdevindrà tota una fita expressiva i social.

A la col·lecció hi trobam escultures, obres de pintura i obra gràfica. Cal remarcar per la seva importància l'escultura de Miró «La Boulangère», el tríptic d'aiguafort i aiguatintes: «Le Marechal des Logis», «Le Tambour Major», i «L'Otarie Savante», o la impressionant sèrie de gravats i aiguatinta «Passage de l'Égyptienne».

D'Antonio Saura destaquen obres com «Dora Maar» i «Tête», i de Jaume Plensa una sorprenent obra de tècnica mixta sobre paper «Calamar» de 4 metres. Així mateix, ressalta el gravat d'Antoni Tàpies «Roig i negre», la seva sèrie de gravats «Berlín», o una obra de Juana Francés, considerada com l'artista femenina d'art contemporani d'avantguarda més important, i fundadora del grup «El Paso», «Cap de Gos».

La col·lecció també compta amb obra de Marina Abramovic que mai no ha estat exposada públicament i que veurà la llum per primera vegada a l'exposició d'Alaior. Aquest impressionant treball de la coneguda reina de la performance està compost per 5 peces d'alabastre tallat amb tècnica 3D i llum led interior.

A la mostra també hi tenen cabuda joves promeses que ja compten amb un elevat reconeixement, com Santiago Giralda (3 obres), Robert Ferrer, (2 obres) o Salustiano (5 obres).

L'autoretrat és un dels gèneres protagonistes d'aquesta col·lecció, amb noms tan destacats com Juan Barjola, Baltus, Louise Bourgeois, Max Beckmann, Chuck Close, Foujita, Penck, o Kiki Smith

La iniciativa reuneix els grans noms de l'art contemporani espanyol amb un parell d'aportacions estrangeres de pes que donen consistència i coherència a un discurs expositiu divers, transversal, de qualitat i de valor històric. Els autors amb presència en aquesta proposta artística alaiorenca són participants de grups com «El Paso» o l'escola «Cuenca», i dignes representants de corrents com la realista, informalista, cinètica, expressionisme abstracte o el surrealisme, per exemple.

José Luis Benejam ha afirmat que «aquest serà sens dubte un espai de referència que vindrà a dinamitzar encara més el nucli urbà d'Alaior, afavorint també els comerços i establiments de restauració, i que té com a objectiu ser un potent dinamitzador turístic, però a la vegada, també, cerca acostar l'art contemporani a tots els públics i afavorir la trobada entre persones entorn de l'art aprofundint en el seu coneixement. Alaior es converteix en tot un pol d'atracció per a visitants i aficionats a l'art contemporani i a les produccions artístiques i creatives en general».

La col·lecció estarà emplaçada a l'espai expositiu que es troba al carrer Baixamar 56, que s'adequarà per millorar-ne les condicions lumíniques així com la seguretat.

**B
L
A
N
C**

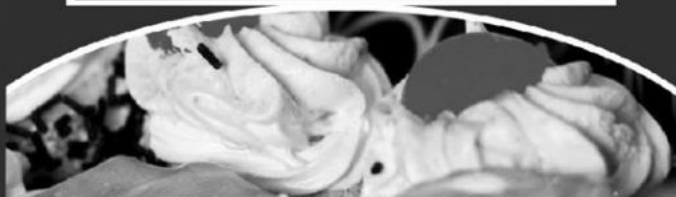
C/ Menor 4 - ALAIOR
T. 971 37 94 46

Botiga de roba
i
Complements
vos desitja:

*Bones Festes
i
feliç any nou*

CA NA MARU

PANADERIA · BOLLERIA · CAFETERIA

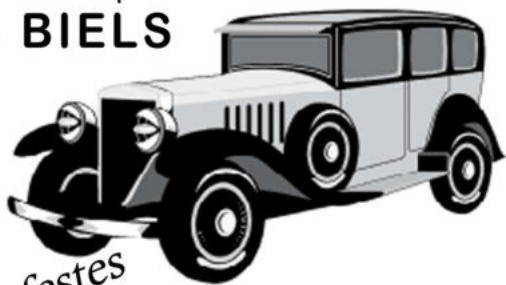

Plaça des Ramal - Cr. des Forn - Cr. de
Ferrerres - Av. Verge del Toro.
ALAIOR

Bon Nadal i feliç any nou

TALLER
CHAPA Y PINTURA DEL AUTOMÓVIL

Gabriel Pons Miquel
CA'S BIELS

*Bones festes
i feliç any nou*

C/ Carretera Nueva, 130
07730 ALAIOR - Menorca
Tel y Fax 971 37 11 58
casbiels@hotmail.com

GOMILAUTOS, S.L.

MONTAJE DE NEUMÁTICOS
EQUILIBRADOS
MECÁNICA Y ELECTRICIDAD
DEL AUTOMÓVIL

Bon Nadal i feliç 2021

Balmes, 53 - Tel. 971 37 28 97. 07730 ALAIOR - Menorca

Merceria
Monte Toro
Mª ASUNCIÓN BAGUR COLL

Us desitja bones festes
i feliç any nou

Av. de la Mare de Déu del Toro, 21 B
Telèfon 971371907
ALAIOR - Menorca

BAR - CAFETERIA

Ca Na Divina

Us desitgem
Bon Nadal i
feliç any nou

Sa Plaça, 9 - Tel. 971 379 439 - ALAIOR

ESPORTS SINTES

Js desitjam unes
bones festes i
feliç any nou

Av. de la Mare de Déu del Toro, 1A
Tel. 971 37 28 14 - 07730 Alaior

Redacció

Cristóbal Marquès, primer senador d'Alaior

El passat 16 de novembre es va fer pública la informació que el senador per Menorca Jordi López Ravanals (Partit Popular) renunciava al càrrec polític, al·legant motius personals i d'àmbit professional.

El seu lloc serà ocupat per Cristóbal Marquès Palliser, actual tinent de batle d'Hisenda i Urbanisme de l'Ajuntament d'Alaior. Marquès ocupava el lloc de suplent en la candidatura amb la qual va concórrer el Partit Popular de Menorca a les darreres eleccions. Per tant, Marquès és el primer polític local en la història que ocuparà el càrrec de senador.

El nou senador de Menorca compatibilitzarà aquesta tasca política amb la de regidor a l'Ajuntament d'Alaior. En aquest sentit, s'ha fet pública la redistribució de delegacions de les àrees entre l'equip de govern alaiorenc.

Cristóbal Marquès seguirà gestionant l'àrea d'Hisenda i Urbanisme, mentre que Tiago Reurer, regidor de Cultura, assumirà l'àrea d'Educació. Per la seva banda, Maria Antònia Pons, regidora de Seguretat, Serveis Socials i Recursos Humans rebrà també les atribucions de Noves Tecnologies i del Servei d'Atenció Ciutadana, i Txiqui Arévalo, regidor de Projecte Econòmic, de Brigades, Vies públiques i Foment de l'Ocupació, serà el portaveu del Partit Popular a l'Ajuntament d'Alaior, tasca que desenvolupava Marquès, qui ha anunciat que renunciarà al sou en forma de dedicació parcial retribuïda que ostentava com a regidor.

Tots aquests canvis es formalitzaran al ple municipal del mes de desembre.

Miquel À. Marquès

El molí d'en Mascaró

La làmina és patrocinada pel Centre d'Estudis Locals d'Alaior. Desconeixem l'autor de la fotografia, que ha estat cedida per la família Camps Mascaró. Potser la imatge sigui presa dins els anys trenta, arran d'altres imatges que hem publicat en relació a aquest mateix molí.

El valor de la imatge és poder veure, sencer, l'antic molí d'en Mascaró, amb els seus braços, torre i curucull. El moliner i el seu fill són testimonis d'aquesta construcció etnològica de gran importància per als nostres avantpassats.

Fins als anys trenta, a Alaior, hi havia set molins de vent que funcionaven: el molí d'en Nadal (des Cos o de Sant Pere Nou), el molí d'en Jon, el molí d'en Setu, el molí de l'Àngel, el molí de sa Bolla, el molí del camí de Son Bou o d'en Mascaró i el molí de s'Androna.

El molí d'en Mascaró, segons el testimoni oral de Miquel Pons Llam-

Làmina de desembre

bias, en Miquel Rada, que el va ajudar a construir, va ser el darrer molí de vent construït a Alaior. Després ja vindrien els molins amb motor a electricitat o a vapor. Els temps canviaven.

La fotografia està ben enquadrada. Al bell mig hi veim el moliner amb el seu fill, mentre que al fons hi ha, majestuós, el molí de vent, amb els seus braços preparats per a girar. Li manquen les velles que, quan feia vent, eren esteses pel moliner, essencials per fer moure tota la maquinària del molí i aconseguir una bona molta de blat.

El molí d'en Mascaró era de Francesc Mascaró. Ell i la seva família vivien al carrer de ses Parres, 154, tot i treballar al molí que du el seu nom. Durant anys van treballar en el molí de vent, però amb el temps el van canviar per un molí a vapor, pagant contribució per a una fàbrica de farina amb dos cilindres.

Pere Gomila

Joventuts Musicals celebra el 60è aniversari

Un poc d'història

Joventuts Musicals d'Alaior compleix enguany 60 anys de la seva fundació. Es tracta, per tant, d'una data assenyada que mostra la vitalitat i el servei, jo diria que indispensable, que ha ofert l'entitat a Alaior en el camp de la cultura i en especial de la música. Són in comptables els concerts de música clàssica, ja sigui amb solistes, grups de cambra o formacions orquestrals organitzats en aquests 60 anys que ens han transmès en viu les més diverses obres de totes les èpoques. No sempre és reconeguda la tasca que aquesta entitat du a terme gràcies a l'esforç, el voluntarisme i la implicació d'unes juntes que fan tots els possibles perquè Alaior pugui comptar amb aquesta riquesa que ja voldrien poblacions molt més grans que la nostra. Aquesta activitat tan important no seria possible sense una organització potent que li dona suport i que disposa d'una xarxa de músics que, gràcies a les gires que organitza, poden venir a Menorca i completar els concerts que realitzen els intèrprets menorquins.

Joventuts Musicals és una organització internacional que va néixer a Brussel·les el 1940, en plena Guerra Mundial, en un moment que la joventut de la Bèlgica ocupada necessitava ajuntar-se entorn d'un ideal. El 1945 es formava la Federació Internacional de Joventuts Musicals de Bèlgica, França i Luxemburg. Avui *Jeunesses Musicales International*, amb seu a Brussel·les, està representada a 55 països. A Espanya va arribar el 1952. A Menorca, la primera associació que es va formar va ser la de Ciutadella, l'any 1958. El 1959 naixia la de Maó i un any després es fundava la d'Alaior.

A Alaior, Joventuts Musicals presentava el seu primer concert el mes de setembre de 1960 i el dia 7 de novembre quedava constituïda la primera junta en la qual sortiria elegit com a president per unanimitat Pere Riudavets Sales. Tanmateix el màxim impulsor de l'entitat a Alaior havia estat Xavier Moll, aleshores prevere de la nostra diòcesi, que al seu interès per la música hi afegia la faceta de director de la coral parroquial que més endavant passaria a dirigir Antoni Pons Morlà. Aquells eren uns anys difícils en què a la pre-

carietat de les sales s'hi havia d'afegir la mala qualitat dels pianos verticals de què es disposava, el quals provocaven les protestes dels concertistes. Potser aquests condicionants adversos van provocar una interrupció de l'activitat durant uns 7 o 8 anys, fins que l'any 1974 es van reunir una sèrie de persones per reprendre l'activitat i constituir l'actual associació que, d'aleshores ençà, ha mantingut una àmplia programació. Aquella reunió la va presidir Onofre Pons Quintana, expresident de l'entitat, i tinent de batle, i va comptar amb la col·laboració del catedràtic Salvador Castelló, aleshores president de Joventuts Musicals de Maó.

L'associació actual

L'any 1975 quedava legalitzada l'associació i es començava una època en què Joventuts Musicals, a més de música, organitzaria també conferències i actes culturals en els moments en què començava la transició de la dictadura cap a la democràcia i hi mancaven associacions culturals que poguessin dur a terme aquestes activitats. En aquell context són remarcables els festivals de música d'arrel tradicional i de cantautors que durant l'estiu s'organitzaven al pati des Convent i que tan bon record van deixar.

Es mantenen, però, les dificultats quant a les sales i al piano. No va ser fins a l'any 1981 que, gràcies a una iniciativa de JM d'Espanya i a una subscripció popular, es podria comprar el piano de coa apte per fer els concerts, segons vam explicar en un article d'aquesta mateixa revista el passat mes d'agost. La creació de l'Espai Rotger, uns anys després, acabaria de donar una empenta important als concerts de Joventuts Musicals. Des d'aleshores l'activitat de l'associació s'ha incrementat de manera notable i sempre s'ha intentat oferir la millor música amb ells millors intèrprets, la majoria joves que han començat a destacar en la seva carrera i que han trobat en la xarxa de Joventuts Musicals la millor organització per actuar arreu del territori espanyol. Molts d'ells són avui figures de reconegut prestigi. Així mateix, al llarg d'aquests darrers anys la feina realitzada pel Conserva-

Celebració del 50è aniversari amb el reconeixement als presidents anteriors

Tirant lo Blanc. Concert amb coral i actors infantils celebrat el 2016.

tori de Menorca, especialment, i per les escoles municipals de música han permès que sorgissin excel·lents músics que formen part de la programació de l'entitat, ja que sempre ha maldat per donar suport als nostres concertistes, tant joves com consagrats.

L'any 2010 Joventuts Musicals va celebrar el 50è aniversari amb un concert especial que va comptar amb el reconeixement i la presència dels presidents que havia tingut l'entitat des de l'inici i en representació de les respectives juntes: Pere Riudavets Sales, Onofre Pons Quintana, Antoni Pons Morlà, Àngels Melià Florit, Ague Juanico Barro, Carme Casas Roca. Tan sols Àngels Melià no va poder desplaçar-se des de Barcelona i va ser representada per Serafí Pons Barro que formava part de la seva junta. En aquella ocasió era president Pere Gomila i l'han seguit Maria Josep Giménez i Caterina Juanico Barro, l'actual presidenta.

La junta actual va entrar fa 6 anys i una de les iniciatives que ha duit a terme, tot fent honor al nom de l'entitat, ha estat l'organització de concerts pedagògics a les escoles, els dilluns, tot aprofitant la presència de concertistes a Alaior. Se n'han fet de diversos instruments: arpa, contrabaix, violí, piano. Dins aquesta mateixa línia també s'han reprès els cursos de música d'estiu amb Assumpta Pons Casas que han tingut molt d'èxit i involucrat molta gent. En les darreres edicions es van incorporar tots els instruments de corda (violí, viola, violoncel i contrabaix) cosa que també ha permès treballar amb molt bons resultats una orquestra de cordes.

Una de les activitats més destacades d'aquests darrers anys va ser l'organització, el 2016, del concert "Tirant

lo Blanc" en què es van involucrar els fillets d'Alaior i es va muntar una coral i un conjunt instrumental amb músics de la nostra població i resta de Menorca. Cor infantil, escenografia i música van aconseguir un magnífic espectacle que va ser elegit per actuar com a concert institucional en la diada de Sant Antoni.

És també de destacar l'acte d'homenatge a Vicent Rotger Buils que, en cedir la casa paterna per a l'escola de música, va prioritzar Joventuts Musicals per realitzar els concerts a la Sala d'Actes. Va ser també un acte molt sentit que va comptar amb la presència dels familiars.

Si hi ha una persona que des de l'any 1975 ha col·laborat sempre de manera totalment desinteressada i generosa amb l'entitat és Antoni Pons Morlà. Tant en l'organització de concerts, com en qualitat d'acompanyant al piano o com a director de diferents orquestres que ell mateix ha format puntualment, fins i tot amb la preparació i adaptació de partitures. Antoni Pons ha realitzat i realitza una tasca impagable en favor de la música i de Joventuts Musicals.

Celebració del 60è aniversari

Joventuts Musicals celebrarà el 60è aniversari amb un acte commemoratiu que serà presentat per la presidenta Caterina Juanico i comptarà amb un parlament d'Assumpta Pons Casas i un concert especial amb els cantants Simón Orfila i Maria Camps acompanyats per una formació orquestral coordinada i dirigida per Antoni Pons Morlà. El programa constarà d'una primera part dedicada al lied i una segona part d'òpera. Es realitzarà el 20 de desembre, a Santa Eulàlia, a les 20.30h.

Pàgines patrocinades per

Polígon La trotxa
Avinguda de sa Beguda, 7
07730 ALAIOR - Menorca
ILLES BALEARS

Tel. 971 37 81 57
Fax 971 37 90 41

info@construccionesolives.com
www.construccionesolives.com

Redacció

Quan la companyia de sarsuela Navés-Damunt omplia Nadal

Els membres de la redacció recordàvem aquells dies que al llarg de prou anys omplien el poble de sarsuela, arran de l'estada d'una companyia de sarsuela que va establir uns lligams especials amb la gent d'aquí. Eren Nadals de sarsuela. L'afició a aquest gènere musical en el nostre poble havia començat temps enrere i estava ben estesa entre totes les capes de la societat. Els sabaters eren grans cantants de fragments populars. Algunes bones veus locals la portaven als escenaris humils del nostre poble. A les jovenetes amb veu també els agradava interpretar qualche peça. I els cors improvisats d'amics més d'un cop simulaven els cors més populars de Marina, Katiuska o la Tabernera del Puerto. És un gènere molt espanyol que va aconseguir que bons compositors hi contribuïssin amb partitures que van omplir de cultura musical totes les capes socials del país. Un gènere que sense la grandiositat de l'òpera va traslladar a l'escenari tot tipus d'històries, drames i comèdies, que sense tenir un argument complicat li afegien el bon gust i la bellesa de músiques diverses que van fer felices a moltes generacions.

Vam considerar que en Nofre Pons Quintana era la persona més idònia per recordar el més principal d'aquells anys. Com sempre, va acceptar la nostra convidada i aquest és el resum dels seus records

Nofre Pons Quintana

Recordant la sarsuela

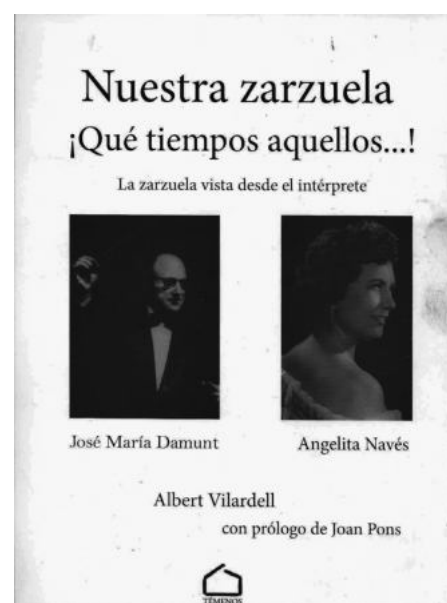

Quan s'acosta Nadal venen a la memòria els records de les representacions de sarsuela que a partir dels anys 50 fins al 1988 eren contractades per la companyia lírica de José Maria Damunt, alternant les funcions en el Teatre Principal de Maó, al Born de Ciutadella, i a Alaior, primer al Cine España i després al Centre Cultural. Omplien el període de Nadal a Reis.

Les sarsueles més representades: *Luisa Fernanda*, *Los Gavilanes*, *Don Gil de Alcalá*, *La Dogaresa*, *Maruixa*, *La del Manoj de rosas* i per suposat *Marina* gaudien d'una major popularitat.

La companyia estava encapçalada per la soprano Angelita Navés, els tenors José Farrer, Ignacio Encinas, barítons Cristóbal Massana i Francisco Bosch, la contralt Ana Maria León i el baix Carlos Morris. Els cors i l'orquestra estaven dirigits pel mestre José Maria Damunt, empresari i tenaç impulsor per la sarsuela pels teatres d'Espanya. L'afició a Menorca era evident. A Alaior, l'elenc de la companyia s'hostejava a cases particulars i amb el pas dels anys van arribar a familiaritzar-se amb vesins de la població. Angelita Navés gaudia d'una especial popularitat i admiració, la seva sola presència omplia l'escenari. Els seus amplis recursos vocals, la coloratura de la veu, que impostava bellament, li permetien sobresortir per damunt dels altres cantants, especialment a *Marina*, en què feia gala dels sobreaguts i refilades que entusiasmassen el públic.

L'any 1966 es va organitzar un espectacle líric per recaptar fons per a Càritas. Els organitzadors van tenir la idea de convidar Angelita Navés, que en aquelles dates estava fora dels escenaris en motiu de la seva maternitat. Va acceptar la convidada de forma desinteressada en atenció a la seva estima per la nostra ciutat. També es va convidar el jove baríton Joan Pons que en aquell temps cantava en la tessitura de baix en el cor de la Capella Davidica de Ciutadella, encara no havia començat la seva gran carrera professional. Van cantar el duet de *Marina* acompanyats al piano pel mestre Damunt. Record que en el primer assaig la portentosa veu de Joan Pons va sor-

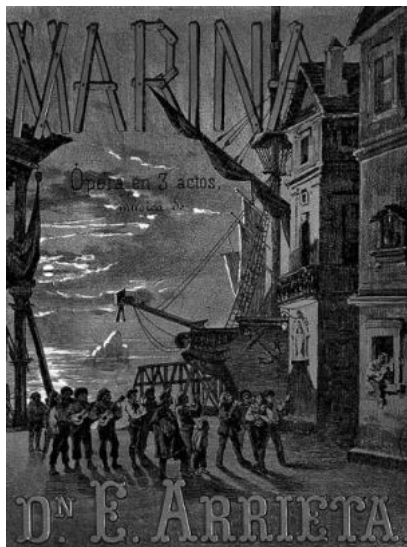

prendre la soprano que li va dir: “noi, vostè té les feines a Barcelona”. Així també ho va confirmar el mestre Damunt.

El concert va tenir lloc al Cine Espanya i el públic va omplir les 1.200 localitats. Va ser un èxit total. La companyia va actuar a Alaior fins a l'any 1988.

Angelita Navés es va acomiadar dels nostres escenaris l'any 1983. En el llibre de les seves memòries prologat per Joan Pons, va escriure: “L'homenatge que vaig acceptar molt gustosa va ser el que em van voler rendir a Alaior (Menorca).

Quan allà es van entèmer del meu comiat definitiu, van voler fer-me un homenatge com a mostra de l'estima que sempre em van tenir, tant artística com personal. Vaig elegir cantar *Los Gavilanes*. Va ser familiar amb Maria Ángeles, la meua filla que interpretava el paper de Rosarura, filla de la protagonista i lògicament amb José Maria Damunt el meu espòs davant el faristol. D'aquella co-

marca i de la seva gent meravellosa guard records i vivències tan extraordinaris que no se'm podran oblidar en la vida”.

Amb aquestes ratlles desig memoritzar records i vivències d'anys passats quan la sarsuela gaudia de gran esplendor i va deixar a Menorca llavors en l'afició popular. Han sorgit magnífiques i cotitzades veus que han contribuït a la difusió mundial del gènere líric espanyol.

Bon Nadal.

Partit popular

Alaior demana reconsiderar la solució de Rafal Rubí

Durant el ple municipal de juny, l'Ajuntament d'Alaior va aprovar una moció de l'equip de govern del Partit Popular per mantenir els dos ponts construïts de la carretera general a L'Argentina i Rafal Rubí, a més de destinar el sobrecost de la demolició, calculat en 840.000 euros, a mesures per fer front a la crisi econòmica provocada per la COVID-19, com a ajuda a famílies i autònoms, sobre la qual el consistori encara no ha obtingut resposta per part de Consell Insular de Menorca.

Dies després, el Consell feia pública la decisió de demolir el pont de Rafal Rubí, mantenint el de l'Argentina, incomplint així la normativa de carreteres de les Illes Balears.

Ara, fa unes setmanes, el Consell ha anunciat que la seva solució a la intersecció de Rafal Rubí és pintar una línia contínua.

Comprovat públicament que hi ha unanimitat política entre els partits que conformen el consistori alaiorenc en contra de la solució proposada pel Consell a la intersecció de Rafal Rubí, l'Equip de Govern del Partit Popular d'Alaior ha decidit que presentarà al·legacions al canvi de projecte de Rafal Rubí si abans no es reconsidera aquesta solució.

A més, demanarem de nou en el proper ple municipal, que el Consell mantengui informat el consistori de totes les actuacions que es realitzin en aquest tram de carretera, ja que aquesta dona accés a diferents camins municipals. Aquesta demanda ja va ser presentada i aprovada en el ple de febrer del 2016, de la qual el Consell en fat cas omís.

Crida l'atenció que la proposta-solució presentada pel Consell no tenguí ni tan sols el suport dels partits polítics d'Alaior que formen el tripartit al Consell. És una equivocació rotunda. En un tram amb una intensitat mitjana diària de més de 12.000 cotxes, amb puntes de 18.000, amb un pas de vehicles pesats i agrícoles, i on segons la reglamentació actual es requereix una solució a diferent nivell, la seguretat hauria de ser el primer objectiu.

Sempre hem defensat que “no és admissible que una administració tiri a les escombraries” 420.000 euros pel caprici polític de demolir un bé públic. Podríem entendre que en els trams pendents es canviï de criteri, però no es pot tirar tants diners sense assumir responsabilitats.

Finalment, quant al projecte de la rotonda a doble nivell de l'Argentina, demanem que es donin solucions a les demandes històriques dels veïns, entre elles la de preveure una parada d'autobús per al transport escolar i públic.

En definitiva, més de cinc anys en obres amb un perjudici per a tothom. Necessitam consens, solucions i, sobretot, seguretat per als veïns d'Alaior i de tota Menorca.

Montserrat Sobrevias

Somni de Nadal

Sempre surt a la tardor.
Tan polida, es fa mirar.
Convé posar-hi atenció,
la podries trepitjar.

Per on surt aquesta flor
bons esclata-sangs s'hi fan.
No t'oblidis mai d'açò.
Si ho pregones, te'ls prendran.

Ja ho hauràs endevinat.
Safra bord és el seu nom,
que no trob gens encertat.
És com la coneix tothom.

Mira tu que n'és senzill:
tot allò a qui deim bord,
sigui un arbre o sigui un fill,
sembla que té poc honor.

El llenguatge de vegades
pot arribar a ser ofensiu.
Hi ha paraules generades
amb sentit molt despectiu.

Com aquesta petitesa,
tan hermosa i tan humil,
que per mi és una princesa.
De borda... No en té ni un fil.

Blanca Ripoll

Cop de fona

Escriptores

Al començament de cada classe, compartesc amb els meus estudiants cibernètics un breu club de lectura. Deu, quinze minuts cada dia en què els explico un o dos llibres que acab de llegir o que vaig llegir fa temps però que, per una o altra raó, estan connectats amb l'actualitat o bé amb els temes i motius que es veuran a classe aquell dia en qüestió.

Al començament d'aquest semestre, vaig descobrir horroritzada que després de dos anys impartint-la, no m'havia adonat que tots els escriptors que mencionava durant les meves classes d'il·lustració (la literatura i el pensament a Espanya durant el segle XVIII) només eren homes. Açò no passa ni al segle XVII, on hi ha la fantàstica María de Zayas, ni al XVI, on tenim Santa Teresa o Sor Juana Inés. I no, no és condescendència, ni quota. Van ser menys, però hi va haver dones que pensaven, que estudiaven –d'amagat, disfressades d'homes, o gràcies a famílies progressistes– i que escrivia. Dones que escrivia molt bé. Però que no van gaudir de la centralitat cultural i literària del seu temps –fa uns anys l'escriptora Begoña Oro deia que escriure literatura de viatges “subida a unos tacones”, era més difícil... i açò dels talons només és una metàfora–, ni van ser agraciades amb l'atenció historiogràfica i crítica posterior.

María Rosa de Gálvez va tenir la sort de créixer, com a filla adoptiva, en una família de Màlaga econòmicament benestant i il·lustrada. Va formar-se i ben aviat va tenir consciència de la seva vocació, escriure, i que aquesta vocació no seria privada, ni només compartida entre les quatre parets dels nombrosos salons d'època. Ella era escriptora de teatre i volia estrenar i volia publicar. Avui he explicat una mica la seva biografia –cercau-la, és fascinant!– i hem explicat i començat a comentar la seva obra, estrenada el 1801, *Safo* (la teniu disponible a internet, si la cercau).

Safo recupera la història ovidiana de la poeta, segons la qual, arran de l'abandó del seu amant, Faó, se suïcida llençant-se al mar des d'una roca de Lesbos. Gálvez centra l'obra en dos debats netament neoclàssics: la crítica d'una passió desenfrenada, que allunya la protagonista de la raó i l'equilibri, i la porta a conductes violentes i destructives; i la denúncia de la tirania, encarnada en el personatge de Crícies, pare de Faó i contrari a la relació del seu fill amb Safo, qui amb enganys tracta de manipular els dos amants per tal que no es puguin retrobar mai. Tanmateix, ens ha de semblar curiós que Gálvez triés una dona escriptora per representar aquests conflictes... I és que hi ha una gran lliçó per a les dones de Safo: la poeta grega, sotmesa per la passió amorosa, deixa d'escriure i es dedica únicament i exclusiva a viure els plaers de la carn, descuidant l'admiració de la ciutat d'Atenes i la glòria de la seva escriptura. Ens diu Gálvez: estimau, però estimau-vos a vosaltres mateixes primer.

Per a aquesta classe, el club de lectura ha recaigut en dos meravelles editorials del 2020: la traducció que Aurora Luque ha fet de *Safo* (*Poemas y testimonios*) a l'editorial Acantilado; i el seu llibre de poemes, *Gavieras*, guanyador del prestigiós Premi Loewe. A *Gavieras* hi trobam el poema “Hablo a Safo”, on diu: “No nos son tan ajenos tus objetos. / Solo hay que detenerse. / Pedírtelos. / Apartar tanto ruido.” Safo y Gálvez, tan lluny i tan a prop. Esper que us animeu i us acompanyin en aquesta arribada tardana del fred i la fosca.

MESURES DE PROTECCIÓ

CONVIURE
AMB LA
COVID-19

Això és una comunicació del Govern de les Illes Balears. Ja tens al teu abast un sistema de nivells per saber quina és la situació Covid19 de la teva illa o municipi i quines són les mesures amb les quals cuidar-te i cuidar el teu entorn. L'aplicació dels següents nivells, excepte en cas d'urgència, s'actualitzarà cada 2 setmanes en funció dels indicadors epidemiològics.

Perquè hi ha moltes coses que sí que podem fer. I ara és més senzill fer-les bé.

	SITUACIÓ DE PREVENCIÓ	SITUACIÓ DE CONTROL	SITUACIÓ DE RISC MITJÀ	SITUACIÓ DE RISC ALT	SITUACIÓ DE RISC EXTREM
QUÈ PODEM FER? VERSIÓ: 27 DE NOVEMBRE	NIVELL 0	NIVELL 1 FORMENTERA	NIVELL 2 MENORCA	NIVELL 3 EIVISSA MALLORCA	NIVELL 4
REUNIONS excepte convivents	30 Ext 15 Int	20 Ext 10 Int	10 Ext 6 Int	6 Ext 6 Int	6 Ext X Int
MOBILITAT	SENSE RESTRICCIONS	TOC DE QUEDA 00 h-06 h	TOC DE QUEDA 00 h-06 h	TOC DE QUEDA* 00 h-06 h *L'autoritat sanitària pot variar l'horari si escau	TOC DE QUEDA 22 h-06 h i confinaments perimetrals
HOSTALERIA Interior RISC ALT / MITJÀ Terrasses RISC MITJÀ	INT 10 p/taula Ventilació risc alt 50% Ventilació risc mitjà 75% EXT 20 p/taula 100% Barra: només a bars/cafeïneries i fins a les 22 h	INT 10 p/taula Ventilació risc alt 50% Ventilació risc mitjà 75% EXT 15 p/taula 75% Tancament: 00 h Barra: només a bars/cafeïneries i fins a les 22 h	INT 6 p/taula Ventilació risc alt 40% Ventilació risc mitjà/≥50 p. 50% Ventilació risc mitjà/<50 p. 70% EXT 10 p/taula 75% Tancament 00 h/no barra	INT* 6 p/taula Ventilació risc alt 30% Ventilació risc mitjà/≥50 p. 50% Ventilació risc mitjà/<50 p. 60% EXT 6 p/taula 75% Tancament 00 h/no barra *L'autoritat sanitària pot variar els percentatges interiors si escau	INT: TANCAT EXT 50% 6 p/taula Tancament 22 h
CERIMONIES I CULTS RISC ALT	EXT 200 p. 75 p. cabuda màx. interior 50%	EXT 100 p. 50 p. cabuda màx. interior 50%	EXT 60 p. 30 p. cabuda màx. interior 50%	EXT 40 p. 20 p. cabuda màx. interior 30%	Es recomana posposar 15 p. cabuda màx. interior 30%
TABAC RISC ALT	X Terrasses, caminant o amb distància -2m	X Terrasses, caminant o amb distància -2m	X Terrasses, caminant o amb distància -2m	X Terrasses, caminant o amb distància -2m	PROHIBIT al carrer i espais d'ús públic
COMERÇOS RISC MITJÀ	75%	75%	75%	50% Tancament 22 h	50% Tancament 22 h
ESPORTS Sales sense ventilació i vestidors RISC ALT Sales amb ventilació i altres instal·lacions RISC MITJÀ Aire lliure RISC BAIX	Espais RISC MITJÀ 75% act. dirigides: 30 p. Espais RISC ALT 50% act. dirigides: 15 p. Aire lliure i excursions 30 p.	Espais RISC MITJÀ 75% act. dirigides: 30 p. Espais RISC ALT 50% act. dirigides: 15 p. Aire lliure i excursions 30 p.	Espais RISC ALT i RISC MITJÀ 50% act. dirigides: 15 p. Aire lliure i excursions 30 p.	Espais RISC MITJÀ 50%* act. dirigides: 15 p. Espais RISC ALT 30%* act. dirigides: 6 p. Aire lliure i excursions 15 p. *L'autoritat sanitària pot variar els percentatges si escau	Espais RISC ALT i RISC MITJÀ 30% act. dirigides: 6 p. Aire lliure i excursions 6 p.
ESPECTACLES RISC MITJÀ	CINEMES amb consumicions 45% TEATRES I AUDITORIS 75%	CINEMES amb consumicions 45% TEATRES I AUDITORIS 75%	CINEMES amb consumicions 45% TEATRES I AUDITORIS 75%	CINEMES amb consumicions 45% TEATRES I AUDITORIS 50%	CINEMES sense consumicions 45% TEATRES I AUDITORIS 50%

INFORMACIÓ ACTUALITZADA
Consulta el nivell de protecció vigent a la teva illa o al teu municipi, o altres mesures, capturant el QR o a coronavirus.caib.es

RECORDA LES 3 EMES
METRES | MASCARETA | MANS NETES
TRIA ESPAIS VENTILATS

GOVERN
ILLES
BALEARS

Redacció

Novembre

Concert de Rita Barber

Dia 2, al local social del Club de Jubilats, i dins el novembre cultural que organitza l'entitat, la cantant i actriu alaiorenca Rita Barber, acompanyada a la guitarra per Sergi Marí, fa oferir un concert de músiques del món. Com és habitual en el seu repertori, posà una especial atenció a la interpretació del fado portugués i de pròpia composició. Per les grans qualitats vocals i interpretatives i l'atractiu programa, Rita Barber, molt ben acompanyada per Marí, va entusiasmar el públic assistent.

Exposició a la capella de Gràcia

La capella de Gràcia va acollir del 3 al 22 de novembre, l'exposició "Poupées", de la fotògrafa catalana Neus Solà, emmarcada dins el *Menorca Doc Fest*. Amb aquesta mostra, Solà acosta la realitat de la condició femenina gitana del suburbi de Perpinyà, un districte exclusivament gitano, considerat un dels més pobres de la ciutat. Un treball fotogràfic que, en paraules de l'autora, cerca traçar un testimoni visual de la joventut femenina d'aquesta comunitat, fixant la mirada en la infància i adolescència d'aquestes dones que contrasta amb les restriccions que hauran d'assumir quan es converteixin en adultes, tot posant de manifest el món hermètic subjecte a les friccions culturals entre tradició i modernitat que viuran. Aquest projecte ha estat reconegut a nombrosos festivals.

MenorcaBrass Ensemble as Convent

Dia 7, a la Sala de Cultura Sant Diego i dins la programació de Joventuts Musicals, es va celebrar el concert del conjunt de metalls MenorcaBrass Ensemble. El MenorcaBrass Ensemble el formen 13 músics d'arreu de l'illa: Cati Mariano, Vicent García, Joan Cànovas i Xavier Seguí (trompetes); Damián Tarín, Maria Vidal, Taylor Townsend i Pol Coll (trompas); Héctor García, Francina Mercadal, Joshua Coll i Diego Riudavets (trombons); i Felipe Arroyo (tuba). Van oferir un programa sota el títol "Antítesi", ja que la primera part va consistir en adaptacions d'obres barroques i romàntiques, mentre la segona part va ser dedicada a música del s. XX ja més pensada per al conjunt. Resultà un concert molt agradable, amb interpretacions ben conjuntades i amb una notable afinació i sonoritat.

Presentació de *Dies assenyalats*

Dia 12, a la Biblioteca Pública, l'escriptor Ismael Pelegrí, va presentar el seu llibre "Dies assenyalats", una selecció dels relats que en clau lúdica i intel·ligent publica al seu blog de Xalandria en determinades dates. Per començar, Pere Gomila va glossar el llibre, que ha publicat l'IME en la col·lecció Petit Format, i va posar de manifest la mestria de Pelegrí en la creació de personatges, l'ús de la ironia i la part de crítica a determinats costums i creences. Després d'un diàleg amb el públic, l'autor llegí fragments d'algunes de les narracions.

Primera edició d'Ecodocu

La Sala de Cultura Sant Diego va acollir del 13 al 18 de novembre la primera edició del cicle de cinema documental 'ECODOCU' sobre ecologia i medi ambient, organitzat per les regidories de Medi Ambient i de Cultura. Un cicle de sis documentals que posaren el focus en la necessitat de preservar i cuidar el nostre entorn, la greu problemàtica del canvi climàtic o la contaminació de la indústria tèxtil. Es projectaren els documentals *Bike vs Cars*, dirigit per Fedrik Gerten, *Com canviar el món*, de Jerry Rothwell, *Machines*, de Rahul Jain, *Gràcies per la Pluja*, dirigit per Julia Dahr,

OMG, *Organisme Modificat Genèticament*, de Jeremy Seifert, i *Everyday Rebellion* d'Arash T. Riah. José Luis Benejam, batle d'Alaior, ha destacat que des de l'Ajuntament «Volem seguir contribuint a donar visions des de la diversitat dels grans problemes que cream amb la constant agressió al nostre medi ambient, i provocar una reflexió sobre la necessitat d'adoptar conductes més sostenibles i responsables amb el nostre entorn». Per la seva banda, Tiago Reurer, regidor de Cultura, ha remarcat que «aquesta ha estat la primera edició d'una proposta de continuïtat. El cinema documental és sens dubte un gènere molt didàctic que ajuda a exposar diferents temes d'una manera molt amena, i a transmetre importants missatges per conscienciar sobre greus problemàtiques.»

Llucia Palliser presenta *Cada veta de vida*

Dia 20, a la Biblioteca Pública, Llucia Palliser va presentar el llibre de poesia *Cada veta de vida* editat per l'editorial Stronberg. La introducció va ser a càrrec de Pere Gomila que analitzà les sis parts de què consta l'obra i en destacà la coherència estructural, la qualitat literària i la profunditat dels poemes. Va remarcar la gran maduresa de *Cada veta de vida* a pesar de ser el primer llibre que publica la poeta. A continuació Gomila va establir un diàleg amb l'autora sobre el propi llibre i sobre la poesia. Després, Llucia Palliser va llegir diversos poemes i acabà l'acte amb alguna intervenció del públic assistent.

Quadrivium Vocal Ensemble as Convent

Dia 22, a la Sala de Cultura Sant Diego, Joventuts Musicals va presentar el concert "De la foscor a la llum" a càrrec de Quadrivium Vocal Ensemble, format per Sabine Kern, direcció; Camila Tudurí, soprano; Antoni Pons, tenor; Laura Triay, piano; Irene Inchaustegui, contralt; i Daniel Sintes, baix. El programa va consistir en una primera part de músiques del període barroc que expressen el dolor i la tristesa i una segona part amb músiques de diferents èpoques que expressen l'alegria i la força positiva de la natura. Van combinar peces cantades *a capella* amb altres acompanyades al piano.

Presentació d'un llibre sobre les escoles rurals de Menorca

Dia 27, a la Sala de Cultura Sant Diego, organitzat per l'Ajuntament, es va presentar el llibre *Les escoles rurals oblidades de Menorca* d'Adolf Sintes. L'autor, que du a terme una tasca incansable de recerca sobre el patrimoni de Menorca, va realitzar un intens treball de recollida d'informació per dur endavant el projecte de les escoles rurals. El resultat, un magnífic llibre amb una completa informació, editat per l'IME a la col·lecció Cova de Pala. L'autor va parlar especialment de la gran importància que van tenir les escoles rurals per als fills i filles de les famílies pageses que d'aquesta manera, en una Menorca en què el camp tenia una gran importància, podien accedir a l'educació. L'acte comptà també amb el testimoni de Carme Casas en qualitat de mestra de dues d'aquestes escoles i Bartomeu Olives de Binifamís en qualitat d'alumne.

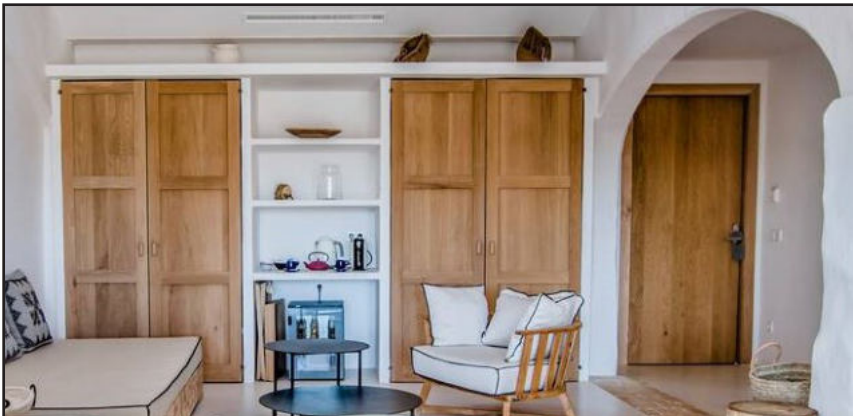

Concert de la OCIM as Convent

Dia 29, a la Sala de Cultura Sant Diego, dins la programació de Joventuts Musicals, va oferir un concert l'Orquestra de Cambra Illa de Menorca, en formació de cordes. Aquesta era la primera vegada que l'OCIM actuava a Alaior per Joventuts Musicals. Van presentar un programa molt agradable amb obres de Mozart, Telemann, Rossini i Mendelssohn que va fer gaudir el públic assistent, tant pel programa en si, com per la qualitat interpretativa, sonoritat i compenetració de l'orquestra, que va ser calurosament aplaudida en finalitzar el concert.

Foto: Gemma Andreu

CARPINTERIA Y PINTURA MANUEL ROMERO

LES DESEA FELICES FIESTAS

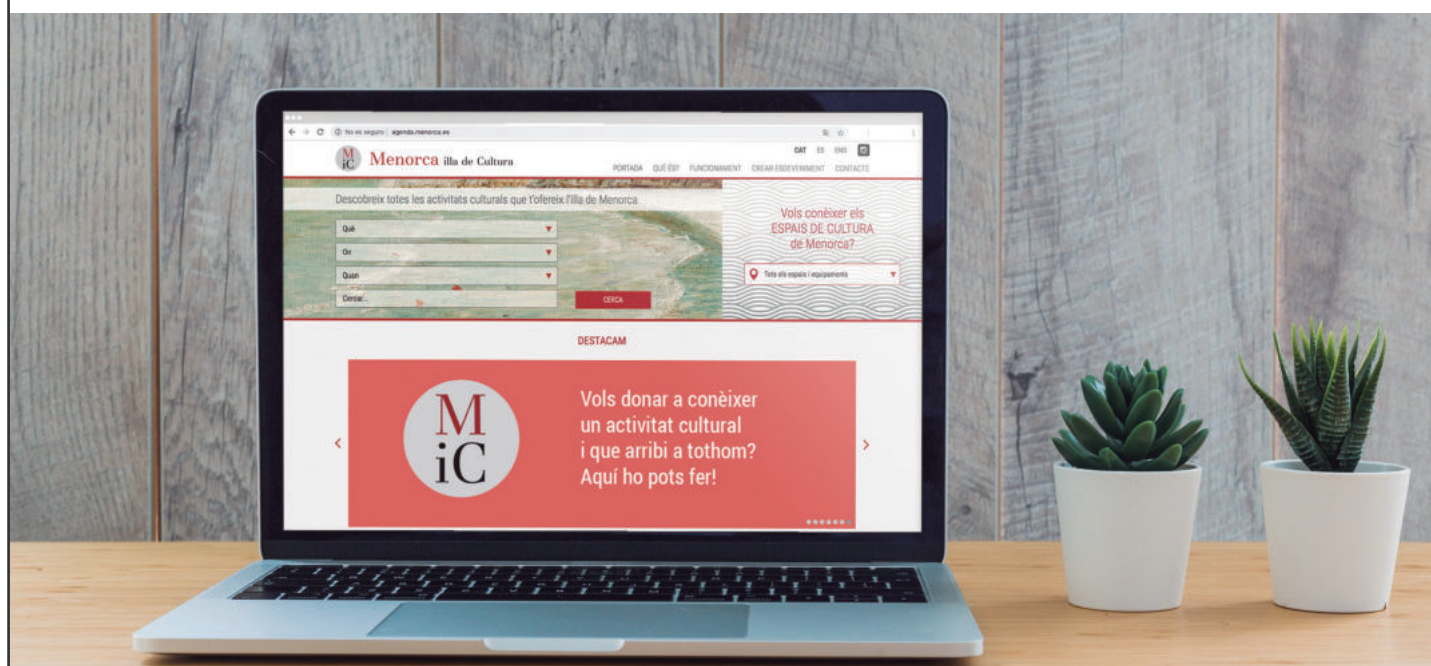
Av. Camp Verd 11-1d, Polígono 'La Trotxa', Alaior. Telf. 680870564 / 971679583

**M
iC**
Menorca
illa de Cultura

CONSELL INSULAR
DE MENORCA
DEPARTAMENT DE CULTURA, EDUCACIÓ,
JOVENTUT I ESPORTS

Descobreix totes les activitats
culturals que t'ofereix l'illa
de Menorca!
agenda.menorca.es

Ramon Babot

Un regal per Nadal. Neix a Alaior Mon3D

Un servei de disseny i impressió 3D per al particular i el professional.

Després de quasi 3 anys de barallar-se amb les impressores de tres dimensions, Mon3D ha decidit poder donar un servei al poble.

Hi ha molta gent que llença al Punt Verd (que és on s'han de llençar) electrodomèstics i altres utensilis de tot tipus, perquè no troba recanvi d'alguna peça per a aquells o perquè ha anat a la botiga on el va comprar i li diuen que "val la pena comprar-ne un de nou perquè surt més cara la salsa que el peix".

A Mon3D intentam salvar totes aquestes petites coses, que diuen que ja no tenen solució, a un preu raonable, fent una rèplica quasi idèntica de la peça trencada, perquè l'aparell torni a funcionar.

Són peces de plàstic i poden ser de diferents colors, bastant resistents però de mides limitades (20x20x25 cm aproximadament). També es poden fer més grosses, en diferents trossos i després aferrar-los, encara que aquestes solen ser peces decoratives, és a dir, que no han de patir cap resistència.

A Internet hi ha molts webs on es poden descarregar gratuïtament peces ja fetes per altra gent i que comparteixen amb tothom encara que n'hi ha algunes de pagament. Hi ha peces per regalar, per pintar, educatives, coses pràctiques, i un llarg etcètera. Milers i milers de tipus de peces que podem imprimir i gaudir-ne, repetim, a un preu raonable.

Alguns d'aquests webs són, entre d'altres:

<https://www.thingiverse.com>

<https://www.myminifactory.com>

<https://www.3dagogo.com>

<https://www.youmagine.com>

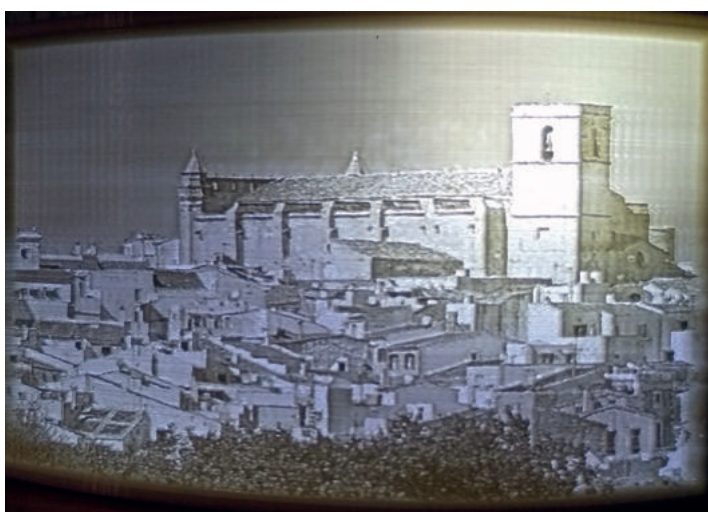
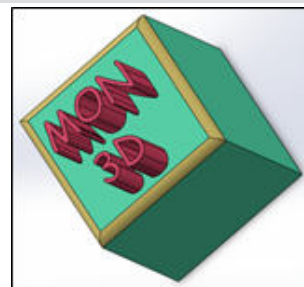
En aquests llocs web hi trobareu coses per triar i remenar....

També et podem imprimir la fotografia que més t'agradi en 3D i així difícilment és podrà deteriorar o perdre. És un

bon regal per a aquest Nadal o per a un aniversari.

Si desitjau posar-vos en contacte amb Mon3D ho podeu fer per mail a info@mon3d.es

Intentarem ajudar-vos amb el que necessiteu dins de les nostres possibilitats.

Demostració impressió 3D

Els dies 12 i 13 de desembre us farem una demostració d'impressió 3D a la Sala Pinzellades d'Art del carrer Nou

Dissabte de 10:30 a 13:00 / 18:30 a 20:00

Diumenge de 11:00 a 13:00

**BÉ
DE
ME
NOR
CA**

**AQUEST NADAL
I SEMPRE,
PRODUCTE LOCAL**

*made in
menorca*
madeinmenorca

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

EUROPEAN REGION OF GASTRONOMY
MENORCA AWARDED 2022

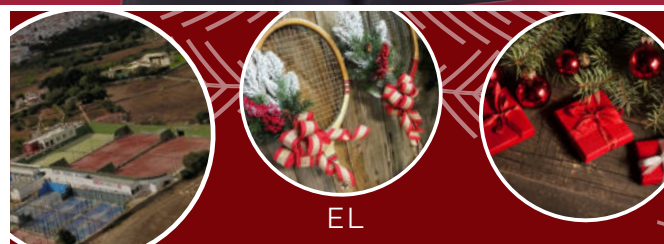
**AQUESTA APP
SALVA VIDES**

PROTEGEIX-TE A TU I PROTEGEIX ELS ALTRES
DE FORMA SEGURA, ANÒNIMA I IMMEDIATA

Baixa-te-la a
coronavirus.caib.es

GOVERN
ILLES
BALEARNS

EL
CLUB TENIS ALAYOR
OS DESEA
FELIZ NAVIDAD
Y PROSPERO AÑO 2021
QUE TODOS VUESTROS OBJETIVOS SE LOGREN Y QUE DISFRUTEIS TODOS VUESTROS SUEÑOS

Xisca Caules

Tel. 670 88 21 41

xisca_caules@hotmail.com

Carrer Menor, 2 - 07730 Alaior

COLORS

Bon Nadal i feliç any nou

Miquel À. Marquès

Giuseppe Chiesa, el primer pintor menorquí

Enguany se celebra el tres-cents aniversari del naixement del pintor Giuseppe Chiesa, un personatge destacat en la història de Menorca, tant per la qualitat i quantitat d'obra pictòrica que ens va deixar com per la seva influència en el món de l'art menorquí.

Giuseppe Chiesa Baratti neix a Liorna el 7 de novembre de 1720. Pertany a una família vinculada a les Belles Arts però es desconeix quina activitat artística realitzà a Itàlia.

Chiesa arribà a Menorca entorn a 1748 per exercir el càrrec de vicecònsol del Gran Ducat de la Toscana, a causa del comerç establert entre Menorca i la zona d'influència de Florença, especialment a través del port de Liorna.

Es casà amb Joana-Aina Bagur Manent el març de 1749 i el matrimoni va tenir deu fills. Giuseppe Chiesa combinà el càrrec de vicecònsol amb l'ofici de pintor.

Maria Àngels Hernández va explicar al pregó de Sant Antoni que abans de l'arribada de Chiesa, a mitjan segle XVIII, les poques pintures que hi havia a Menorca eren propietat de l'Església i l'aristocràcia. No era costum crear pintures per ser gaudides pel poble pla. Hernández considera Giuseppe Chiesa, tot i el seu origen italià, el primer pintor menorquí, ja que és el primer artista que realitza una carrera artística a l'illa i popularitza la pintura entre els nostres avantpassats.

Chiesa va crear una escola per a l'ensenyament artístic a ca seva, al carrer de Gràcia. D'aquell taller van sortir bons pintors com Joan Chiesa o Pasqual Calbó. La seva obra artística va influir en molts artistes, tant coetanis com d'èpoques posteriors. Retratava amb gran fidelitat els fets històrics i les escenes populars, els principals esdeveniments que passaven a l'illa i els escenaris on transcorrien fets històrics i quotidians. Per açò la seva obra destaca pels detalls, tant de les persones retratades com dels paisatges, esdeveniments, festes o oficis.

Treballà diversos gèneres pictòrics (l'històric, el retrat, la pintura costumista i temes religiosos) i utilitzà diferents tècniques: l'oli per als retrats i les pintures; l'aquarel·la per a les escenes de gènere, i el llapis i la tinta per al dibuix.

Chiesa elaborà dibuixos de la nova església de Santa Maria de Maó, que era obrejada, i dissenyà els quarters de l'Esplanada de Maó.

Altres quadres coneguts del pintor maonès són els de l'atac militar al castell de Sant Felip, tant l'assetjament de 1756 pels francesos com el de 1781 pels espanyols, tots dos casos contra l'exèrcit britànic.

Gràcies al quadre pintat el 1756, ple de detalls amb centenars d'homes, cases, el castell i altres elements, va servir per trobar els fonaments de les cases de l'antic Raval quan es va excavar l'ampliació de l'actual cementeri de Castell.

En temps de la dominació francesa, dibuixà la construcció de Sant Lluís i va fer dos quadres del comte de Lanion, un conservat a l'Ajuntament maonès i el segon penjat dalt la Sala d'Alaior.

Altres retrats destacats són els del matrimoni de Vincenç i Rita Albertí, Àngela Saura Vigo, el rei Carles III i el comte de Cifuentes. Però també retratà senyors, frares, capellans, macers i altres oficis, molts dels quals es poden veure a ca n'Oliver, a Maó.

Una altra característica del segle XVIII, cosa que Chiesa també fa, és la de realitzar còpies i versions dels propis quadres. Durant la segona dominació britànica realitzà diferents quadres d'escenes militars dels regiments britànics destinats a l'illa.

També realitzà diverses pintures panoràmiques del port de Maó, cosa que permet conèixer l'evolució urbana maonesa i els seus edificis més principals.

No podem oblidar la sèrie de diversos quadres dedicats a les festes de Sant Llorenç celebrades a Binixems, de les quals en tenim diverses versions, una de Chiesa i d'altres fetes per altres pintors.

El final de la seva vida va ser flac. Les mesures dictades pel govern espanyol contra el estrangers el 1782, tot i que Chiesa era catòlic, també l'afectaren a ell i la seva família.

Açò explica que els últims anys de la seva vida estiguin marcats per problemes de salut i penúries econòmiques, fins al punt d'haver de demanar ajut als seus amics i familiars per sobreviure.

Giuseppe Chiesa morí el 20 de novembre de 1789 i és enterrat a l'església del Carme.

GRAN VARIEDAD EN SISTEMAS DE TOLDOS

- Toldos manuales y motorizados
- Velas, carpas y pergolas
- Estores y mosquiteras

MANTENIMIENTO Y REPARACIONES

TOLDOS J.J ALAIOR

Garantía, Calidad y Servicio

C/ Balmes 46B - Alaior - T:971371673 - toldosjjalaior@hotmail.com

Bones Festes de Nadal i bon any 2021

anTONi maSCaRÓ

ABOGADO | **MEDIADOR**
ADVOCAT | **MEDIADOR**
LAWYER | **MEDIATOR**

Col. 6167

☎ 670 551 004

Costa d'es Pou, 35
Alaior 07730 - Menorca
info@amediador.com
www.amediador.com

Feliz Navidad

Icono

Alaior - Pare Huguet 26 - 971.37.90.88

Palma - Bisbe Sastre 18 - 971.37.74.57

TONI MELIÀ

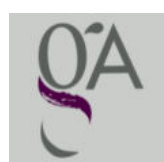
Fusteria en general

Mobles a mida - Portes - Cuines
Parquets - Restauracio
Pintures de tot tipus
Acabats de pintura a pistola
Alumini i PVC

Us desitjam un bon Nadal
i un feliç any nou

Tel. 635029045

c/ Costa des Pou, Cantonada D
07730 Alaior (Menorca)
toni_melia@hotmail.com

GESTORIA MASCARO

Fiscal
Laboral
Contable
Tráfico
Escrituras
Agencia de Seguros
Tramitaciones Varias

*Us desitja Salut i Benestar
per a l'any 2021.*

C/ Es Ramal, 42-A - Tel.971 37 8121 - 660649024
Apartado Correos, 20 - 07730 ALAIOR
gestoriamascaro@gestoriamascaro.com

Marianna Mascaró

Vida o mort

En Julià ha descobert que, entre les encletxes de la vorera de la porta, hi ha una animal mort. Se'l mira amb atenció, i quan se sent capaç o li apareixen les ganes, el toca molt suau-ment amb el dit. Veu que no es mou, i es gira cap a jo amb cara d'estranyesa... Jo m'hi acost i li deman què ha trobat. I ell, amb el llenguatge de la seva edat em contesta: "un cuc que no es mou". M'acosta la mà amb la intenció que jo el toqui i jo, amb poques ganes, el toc. Amb la cara em dona a entendre que ni amb la meua mà, tampoc no es mou. Jo li dic que és mort, que no es mourà i ell amb una sensació i una cara d'incrèd- lilitat s'asseu i se'l segueix mirant.

El transcurs del pati segueix i en Julià no s'ha mogut de devora el cuc. Hora de recollir. El vaig a cercar i em diu que no es mou. Em demana si dorm o si està trist i jo, amb una sensació de

no saber com explicar-l'hi, li dic que és mort, que no està trist ni adormit.

Entram a l'aula, berenam i a mig berenar en Julià em demana si el pernil que li ha posat la mare, i que ha caigut en terra, també està com el cuc i jo, per- donau-me, però m'explota el cap pensant com puc explicar-li la presència d'un objecte i la diferència entre la vida-mort.

Intent entrar en el seu cervell, per entendre quines preguntes es deu fer, i com a humana intent explicar-li la diferència entre objecte i ésser.

Tal vegada, la millor opció és la que tria en Julià: observar, escoltar i fer preguntes. Potser la vida i la mort va d'açò. O potser és hora de deixar de menjar pernil. Què cadascú elegeixi lliurement...

Guillermo Comba Morayta

Microrelats

Un consejo desdeñado

Los más ancianos del lugar le aconsejaron protegerse la cabeza cuando saliera a pa- sear por el campo, ya que los cambios bruscos de tiempo eran frecuentes en esa época del año y podían tener efectos nocivos sobre su cráneo des- provisto de pelo.

El hombre despreció el consejo de los que consideraba unos incultos paletos de pue- blo. Cuando regresó a la fonda después del aguacero, su calva, habitualmente lustrosa, exhi- bía una capa de verdín de al- gunos milímetros.

*Tot i que seràn uns nadals
diferents, des d'Ameller Enrich
us volem fer arribar ets nostres
millors desitjos per aquest nou
any que ara comensarem, que
estigui plè de salut i que tingueu
un molt ...*

**Bon Nadal
i pròsper 2021!**

- Electricitat
- Fontaneria
- Calefacció
- Botiga d'il·luminació, sanitaris i griferia i electrodomèstics.

*Des de 1968, més de
50
anys al seu servei.*

Sant Pancraç, 10 · Alaior

971371163

info@amellerenrich.com

PELUQUERIA
Sion
*Bon Nadal
i feliç any nou*
C/ Sant Diego Vell, 1º-C, baixos
Alaior · Tel. 971 37 13 18

Bar Bon Jesús
Tapas, bocatas
desayunos y hamburguesas

C/ de ses parres, 109 - Alaior Tel: 669 510 541
Bon Nadal i feliç any nou

TRANSPORTES ANDRÉS Y SITO, S.L.

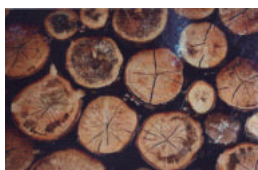
SERVICIO CONTENEDORES Y GRÚA

CONTAINER AND CRANE SERVICE

VENTA DE LEÑA PARA CHIMENEA

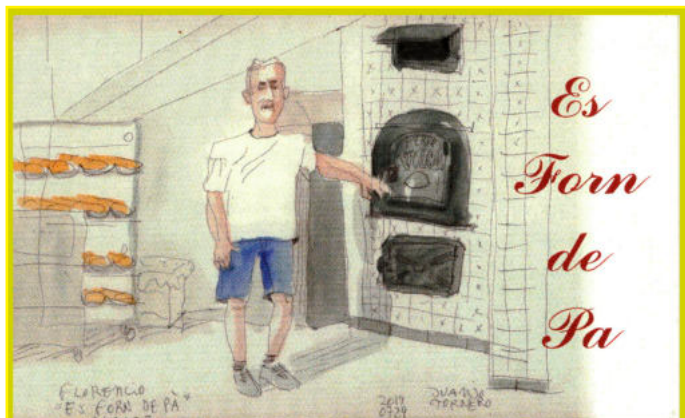
FIREWOOD FOR SALE

TRANSPORTE DE ÁRIDOS, ESCOMBROS, PODA....

Tels.: Andrés 600367397 / Sito 609674051

**BONES
FESTES**

*Es
Forn
de
Pa*
Us desitjam un bon Nadal i un feliç 2021

Candi
Reparació i venda de roba
Arranjaments, roba a mida,
cortines, roba 2ª ma
Es Carreró, 5A - Alaior
871 73 37 17
Bon Nadal i feliç any nou

MANOLO BARRO
fotografia
www.manolobarro.com Tel: 676852977

Enrique Cuadra

La realitat

El primer ha estat Trudeau. Després, Boris Johnson, Macron, Merkel, Sánchez, Conte... fins a, lògicament, la cap de govern de Nova Zelanda. Fins i tot Putin i, per descomptat, Mèxic. És la comunitat internacional qui avala la victòria de Joe Biden, després que tota la premsa nord-americana l'hagi corroborada. Trump s'ha instal·lat en la vesània, com Puigdemont, i es pensa que el seu Tribunal Suprem el rescatarà.

Tot va començar a Wisconsin. A Kenosha, Trump va fer el seu darrer míting de campanya. A Kenosha, Jacob Blake havia estat assassinat per set trets d'un policia. A Kenosha, Biden va arrasar. Tot va acabar a Pennsilvània. A Scranton, on va néixer Biden, l'allau de vots demòcrates va invertir la tendència favorable a Trump. S'havia restaurat el cinturó d'acer. Wisconsin, Michigan i Pennsilvània, on el 2016 havia guanyat Trump, es van unir a la sempre fidel Minnesota dels demòcrates.

La resta de la història ja és coneguda. El 2020, s'hauran de reassignar els vots electorals dels Estats. Com diu la Constitució, en el número 3 de la Segona Esmena de l'Article 1r, "els representants es prorratjaran entre els diferents Estats que formen part d'aquesta Unió d'acord amb la població respectiva... I el recompte s'haurà de fer efectivament... en el futur cada 10 anys". Hi ha hagut canvis demogràfics importants. Aquests canvis expliquen la votació d'Arizona, per exemple, a més dels lleials de Mc. Caín que han seguit la seva vídua.

Les dificultats per a la nova administració seran importants. Als efectes de la pandèmia i la crisi econòmica que l'acompanya, el govern de Joe Biden haurà de fer l'esforç d'unificar el país. El Partit Republicà, qualsevol que sigui el resultat de les eleccions al Senat a Geòrgia el mes de gener, haurà de fer front a aquest problema: sense Trump, des del 20 d'aquest mes, Sant Sebastià.

Entre els molts objectius prioritaris, tenc una preferència: l'Esmena II, del 15 de desembre de 1791. "En ser necessària una milícia ben ordenada per a la seguretat d'un Estat Lliure, no es violarà el dret del poble a posseir i dur armes". Per a la seguretat dels nord-americans, aquesta esmena s'hauria d'anul·lar. Podreu entendre la meua preferència: tenc quatre nets nord-americans.

Junts per Ló

Amb veu i vot

El centre de gravat i el desencert del PP en la gestió del tema

El passat 2 de novembre, just 24 hores abans que se celebrés el Ple municipal, el nostre grup s'assabentà que l'equip de govern del PP portava a ple l'acord de desnonament dels actuals residents del Centre Internacional de Gravat i el seu consegüent desmantellament per tal de situar-hi una col·lecció d'art privada que ha estat cedida per un període de 3 anys (prorrogables a 5) al nostre poble. Les qüestions, ni l'una ni l'altra, no han estat rallades amb nosaltres en cap moment ni han passat per cap comissió municipal ni junta de portaveus. Per tant, la nostra primera oposició és a les formes i procediments que segueix aquest equip de govern. El nostre grup vota en contra del desnonament exprés i desallotjament del centre de gravat i s'absté pel que fa al conveni de cessió de la col·lecció d'art per falta de coneixement i precipitació. Per descomptat, una cosa i altra són aprovades al ple per la majoria que ostenta el PP. Però el descontent en la gestió es manifesta per part de molta gent del poble, els usuaris del centre de gravat, l'associació Xalubínia (resident des de l'inici del projecte del Centre de Gravat), el Consell Insular, l'associació d'artistes gràfics de Menorca i altres personalitats. La premsa en va plena durant uns dies. Endemés, l'equip de govern aboca a la premsa escrita i a la televisió un seguit de mentides i desqualificacions cap a persones concretes lligades a la gestió del Centre que de cap manera tenen cabuda dins el discurs de qualsevol polític que estigui veritablement al servei del poble i disposat a sumar projectes, mai a restar-los. El malestar ciutadà culmina en una concentració al carrer per rebutjar les decisions municipals.

Per al nostre grup, el més greu de tot plegat és la manca de diàleg, la precipitació, les males maneres, el fet de no ser capaços de sumar els dos projectes artístics (l'expositiu i el del Centre de Gravat) d'una forma coherent i integradora i, per descomptat, crear el desconcert i malestar que s'ha instal·lat des que vam conèixer la decisió unilateral del PP alaiorenc.

En els darrers dies sembla que s'ha obert una nova porta, amb l'acompanyament del Consell Insular, per ressituar el Centre de gravat en un indret d'Alaior que compleixi unes mínimes condicions (cosa que no existia a l'espai reduït i insuficient que ofería l'equip de govern en un inici). Seguim sense conèixer, hores d'ara i de primera mà, el decurs dels esdeveniments que envolten l'evolució del tema i sabem de la qüestió per la premsa, pel que denunciem, encara, la falta de comunicació i de transparència que envolta la gestió d'aquest equip de govern.

Tanmateix, i malgrat l'absència de diàleg i comunicació directa, hem pogut saber que es parla d'un local a la carretera, al costat de la benzina que compliria, a priori, les requisits d'espai i ventilació (després de les reformes necessàries) que requereix un equipament com un centre de gravat. Sabem també que el Consell Insular vol participar del projecte i signar un conveni amb l'Ajuntament per sostenir-lo econòmicament i donar-li continuïtat, prèvia convocatòria pública d'un concurs de gestió (com correspon fer, per llei, a una administració).

No sabem, però, quant pot tardar tot plegat, si seran capaços de fer avançar alhora el centre expositiu i el taller de gravat per no perdre sinèrgies i donar resposta als alumnes i artistes usuaris. No sabem tampoc quin cost total tindrà tot plegat per a les arques municipals. Desconeixem els detalls i la lletra petita. I se'ns plantegen molts interrogants: podrà acabar el curs l'Associació Xalubínia? Com s'adjudicaran les obres de condicionament de l'edifici des Ramal? Com i quan es podrien enllestir les obres de condicionament de la possible nova seu del centre de gravat? És un lloc adequat i singular el que ha ofert l'Ajuntament? Què passarà amb l'edifici des Ramal (i tota la inversió feta) quan la col·lecció privada se'n vagi d'Alaior...?

Bienve Perea Villalonga

Vivències de nous vinguts

Tomàs Cantuche García - María Cruz de La Torre de la Orden (Valladolid)

L'augment de població de 1960 a 1975 a Alaior coincideix amb la transformació econòmica per l'inici de l'hostaleria i el creixement d'infraestructures de les urbanitzacions; arribaren noves empreses amb treballadors formats que no hi havia a Menorca, com en la implantació de noves xarxes de transport d'energia. A Alaior va arrelar

l'empresa COBRA (Madrid 1944) d'instal·lació de línies elèctriques. Actualment (any 2020) l'empresa pertany al grup ASC (Florentino Pérez).

En Tomàs Cantuche García va néixer al barri del Puente Mayor de Valladolid l'any 1932. Va tenir una germana més petita, na Josefina, a qui va estar molt unit fins al darrer dia de la seva vida. La seva infantesa estava marcada per un episodi familiar succeït durant la Guerra Civil. Una nit es van endur son pare, membre de la direcció de "La Casa del Pueblo" (socialista). I des d'aquell dia ja no el van tornar a veure. La seva mare va haver de fer un gran esforç treballant a molts llocs per pujar els dos infants fins acabar els estudis d'EGB.

En Tomàs començà fent feines d'ajudant de transport per a empreses que col·laboraven amb l'escola Cristo Rey (instaurada a Valladolid l'any 1940), per incorporar al món laboral fillets orfes de la Guerra Civil. Temps després va començar a treballar en una empresa local d'electricitat, abans de fer el servei militar a Oviedo. Un cop acabat el servei militar, es va incorporar a l'empresa COBRA. Va treballar per zones de Castella i Lleó i nord d'Espanya, habitualment en brigades de joves i fadrins que es desplaçaven durant els dies feiners i els caps de setmana descansaven a casa.

L'any 1964 l'empresa li encomanà la substitució d'un capatàs d'una brigada desplaçada a Mallorca i després a Eivissa. Va ser en aquesta etapa de la seva vida quan va conèixer na María Cruz.

Na María Cruz de la Torre de la Orden, és nascuda al centre de Valladolid, l'any 1938. És la segona de quatre germans: en Fernando, na Julia i na María del Carmen (Menchu). Na María va anar a l'escola fins acabar EGB. Després, començà a treballar en una empresa de filatures. Recorda que durant els mesos d'hivern passava molt de fred per arribar a la fàbrica, ja que havia de travessar "Puente Mayor" passant sobre les aigües gelades del Pisuerga. En aquesta feina va

conèixer na Josefina, la germana d'en Tomàs.

Un Cap d'Any na Josefina va convidar na María Cruz a passar la vetlada amb la família Cantuche, en Tomàs no tenia parella en aquella època. Va ser aleshores quan va sorgir la relació.

En casar-se s'instal·laren a Eivissa i mesos més tard es desplaçaren a Mallorca on va néixer na Pilar, just abans d'arribar a Alaior a finals del 1967. En arribar s'allotjaren en una caseta vora la carretera general on va néixer la seva segona filla, na Paloma, i el seu primer fill, en Tomàs. L'any 1970 es mudaren al carrer de sa Costa de l'Església, on van néixer en Juan Carlos, na Mari Cruz i en Roberto.

Durant els primers anys viatjaven sempre a Valladolid per Nadal, per la *feria* o per Setmana Santa, amb tota la família. Però quan els fills van començar a ser majors, viatjaven sols. Sempre han mantingut una estreta relació amb la família que van deixar a la seva ciutat d'origen, Valladolid.

Na Josefina, germana d'en Tomás, la primera vegada que els va visitar a Alaior va venir carregada de menjar, ja que, 30 anys després de la Guerra, a la Península, Menorca encara s'entenia com el penal de la Mola i les seves precarietats.

En Tomás rallava en castellà a la feina, ja que la majoria de companys eren de la Península. Na María Cruz va anar a l'escola d'adults per aprendre català i així poder ajudar en

les feines escolars dels seus fills. Passant els anys, en Tomás va entendre perfectament el català, gràcies també a l'arribada de TV3 a les televisions.

Anys després de l'arribada a Alaior, en ple creixement turístic, vingueren a treballar a Menorca temporalment na Josefina i la seva filla, també na Menchu, germana de na Maria Cruz. Després treballaria a les frontisses i a Telègrafs.

Tot i que van tenir l'oportunitat laboral de tornar a la Península, l'edat dels fills ja arrelats a Alaior, els va fer desistir de reiniciar una nova aventura prop de Valladolid.

Als anys 90 a en Tomás li agradava rallar de política i passava hores al telèfon parlant amb la seva germana. Va ser membre de la candidatura del CDS a les eleccions municipals d'Alaior. Era un gran lector de biografies de grans líders polítics i d'històries de la Guerra Mundial, però poques vegades parlava de la Guerra Civil, que va patir de tan a prop.

L'altre entreteniment que li agradava era menar un hortet amb animals, devora San Pere Nou, un lloc on com-

partiria converses de temps passats amb els jubilats.

Després de 43 anys a COBRA, havent trepitjat moltes zones de Menorca per la seva feina, va arribar a la jubilació, envoltat d'una nombrosa família, que gaudiria un grapat d'anys. Malauradament una malaltia als 81 anys el va fer patir els seus darrers dies. Sis mesos més tard de la seva mort, a Valladolid, moria (d'enyorança) la seva germana Josefina.

La família Cantuche de la Torre està ben arrelada a Alaior, sempre es van sentir ben acollits, en especial pels vesins de sa Costa de l'Església, ja que els primers anys, sobretot amb els fillets petits, no els va faltar una mà d'ajuda. Tots els nets són d'Alaior.

"Soy como un arbol que crece donde lo plantan" (Miguel Delibes), en Tomás i na María Cruz a Alaior trasplantaren les arrels, amb feina i

esforç, fecundaren uns bons fruits d'una família nombrosa que se sent alaiorenca.

COMERCIAL MERVI, S.L.

Profesionales en imagen y sonido

SONY

SAMSUNG

BOSE
Better sound through research

SONOS

MITSUBISHI

Instalaciones de imagen, sonido, aire acondicionado, antenas, satélite, redes wifi

Ventas: ALAIOR, C/ Ferreries 2 - Tel. 971 372473
Servicio Técnico: C/ Ferreries 6-1º - Tel. 971 371643

www.comercialmervi.com tienda@comercialmervi.com

Vos desitjam un bon nadal i feliç 2021

Impressió digital, ràpida {

- Targetes
- Invitacions
- Celebracions

Impressió offset / tipografia

Edició de llibres, revistes, catàlegs...

Disseny gràfic, creació de logos i línia d'impresos

+ de 30 anys d'experiència

Carretera Nova, 137 (Alaior) - Tel.: 971 37 14 29 - email: imprentajpons@telefonica.net

BAR RESTAURANT

Pouet

Us desitjam Bon Nadal i
feliç any nou

Av. Verge del Toro, 73B
ALAIOR - Menorca
Tel. 971 37 94 44

Mi Salón

PELUQUEROS

NUEVA DIRECCIÓN • C/ Sant Jaume, 9 • Es Castell
Tel.: 971 772 431

- Cos de Gràcia, 15 • Mahón
Tel.: 971 36 19 81
- Via Ronda, 64 • Mahón
Tel.: 971 35 15 82
- C/ Conqueridor, 106 • Ciutadella
Tel.: 971 38 66 01
- C/ Ramal, 25 • Alaior
Tel.: 971 37 85 34

Us desitgem
bones festes i
un feliç 2021

TRADITIONAL AFFINAGE SINCE 1940

Quintana

ARTISAN MAHÓN-MENORCA CHEESE

Bon Nadal i feliç any 2021

AMB L'ESPERANÇA
D'UN ANY NOU
PLE DE SALUT,
FEINA I GERMANOR!
BON NADAL!

m masti

FISCAL | CONTABLE | MERCANTIL | LABORAL | AUDITORIA | SEGUROS
Sant Isidre, 2 | 07730 Alaior | info@asesoriamasti.com

ESTANCO GARCÍA

Us desitgem:

BON NADAL

FELIC ANY NOU

Expendiduría Alaior 1
C/ Major 3 - 07730 Alaior Telf. y fax 971 37 22 34 e-mail: estancogarcia@telefonica.net

ALAIOR 2

Expendiduría Alaior 2
C/ Ramal 51 - 07730 Alaior Telf. y fax 971 20 98 24 e-mail: franciscocatxot@hotmail.com

Bep Meler

Per al camp, l'aigua de pluja

Na Polida. Estalactites i estalagmites

Vaig visitar la cova de na Polida unes quantes vegades. Es troba situada en les entranyes de la immensa península de la Mola de Fornells, en els terrenys de s'Albufera, una extensa finca d'un 1.600 ha, el major lloc rústic en extensió de les Illes Balears.

Na Polida és la més famosa entre altres coves molt conegudes, com la cova de les Orques, la de les Imatges, la dels Anglesos, la des Llamp i altres.

Molt a prop de la cova de ses Orques, hi ha el monòlit rocós en forma de frare reclinat. A l'interior d'aquesta cova, no s'hi pot accedir en barca, com molta gent pensa, però sí en el de les altres coves.

Una vegada a l'interior de na Polida, si entrem per la part de baix, trobarem el llac del Llenegall des Conco en Tolo o la Cascada Morta.

Pujant per una rampa formada per una colada travertina d'un color ferrós —òxid de ferro—, es pot accedir a una sala de diverses columnes salomòniques.

No he sentit a parlar mai que a Menorca hi pugui haver aigües fòssils en el subsòl, o sigui aigües netes, cristal·lines, des de temps al·luvials, aigües que no s'han descobert ni en el passat ni en el present.

Alguns estudis radiestèsics han pogut detectar, en alguns indrets, una gran quantitat de cavitats subterrànies. Algunes d'aquestes grutes poden ser coves normals, sense cap interès geològic; altres podrien contenir unes grans formacions calcàries, com estalactites i estalagmites, i altres formacions de majors dimensions.

ESPELEOTEMES

Estalactites. L'estalactita és el més conegut de tots els espeleote-

mes. La seva formació cònica és parel·lela a la d'un caramell o caramella. Les estalactites pengen als sostres de les coves. De grossor variable, disposen d'un canal central i una capa tubular de cristalls. Són com a penjolls que regalimen gotes fines d'aigua. Les estalactites estan compostes de carbonat de calci, i es formen per l'evaporació de l'aigua carbonatada. Depòsit de minerals continus per l'aigua que s'infiltra.

Estalagmita. Les estalagmites es formen al terra de les grutes. La seva gènesi va lligada al degoteig d'aigua des del sostre o des d'una estalactita de la cavitat. En general, són d'un major tamany o diàmetre que les estalactites, depèn del cabal del degoteig i de la quantitat de bicarbonat en solució.

Aquest Nadal
regala
Art

Pinzellades d'Art
pinzelladesart@gmail.com 616 531 214

Quico Sintes

Tot anirà bé... Però no sabem quan ni a qui

L'ideal seria tenir el cor al cap i el cervell al pit. Així pensàriem amb amor i estimàriem amb saviesa
Mafalda

La preocupació és que els processos poden durar molts anys i generar danys irreversibles per a la societat. La recent experiència il·lustra la longevitat de les crisis econòmiques. No és fàcil predir el futur: és incert i més encara durant una pandèmia. Malgrat aquesta incertesa, es pronostica que enguany el PIB real caurà a Espanya el 12,8%. Serà la caiguda més grossa de l'època moderna. La producció tardarà diversos anys a aconseguir el seu nivell pre-pandèmia. Si la història econòmica ens indica que el PIB es recupera abans que l'ocupació, llavors sembla evident que la recuperació econòmica no serà ràpida. Més important encara és que l'economia evolucionarà en funció de la salut de la població. En altres paraules, no és cert que hàgim de triar entre economia i salut, però sense salut no hi ha economia.

Sabem que la durada de les crisis no és fruit de la casualitat, sinó que els governs i els bancs centrals hi influeixen amb les seves decisions.

L'OXFAM considera imprescindible que els pressupostos generals de l'Estat prestin atenció a les persones més vulnerables, les que pitjor ho passen. Pal·liar els efectes de la crisi socioeconòmica, tant dins com fora de les nostres fronteres, perquè ningú quedi enrere, és urgent. Per açò demanen que apliqui mesures que blindin serveis públics com l'educació i la sanitat i reforcin la protecció social, especialment ampliant l'Ingrés Mínim Vital. Atès que la Renda Bàsica Garantida, amb uns principis molt diferents, no es va aprovar.

Pobresa en augment. Les xifres demostren clarament que milers de milions de persones han estat més vulnerables als impactes econòmics de la Covid-19 a causa de dècades de polítiques econòmiques que les han sumides en la pobresa, mentre que els més rics de la societat han acumulat cada vegada més riquesa.

S'ha generat una crisi econòmica i social que ha deixat encara més persones en aquesta situació desigual a Espanya i al món, i seguirà augmentant la bretxa entre les persones més riques i les més pobres. La pobresa extrema creixerà. Després... serà massa tard.

Segons l'últim informe del Fons Monetari Internacional (FMI), de finals de juny, la pandèmia del coronavirus ha tingut un "impacte més negatiu" que no s'esperava sobre l'economia mundial.

Ignor què els pot arribar passar a alguns –ara castigats addicionalment– quan senzillament hagin d'encarar la fam. La crisi evidencia amb claredat que no totes les persones som iguals. Encara més amb respostes polítiques que reforcen la segregació i l'estigmatització. Com més baix poder adquisitiu, menys nivell educatiu, etc., més probabilitat de

contagiar-se i pagar cares les conseqüències sanitàries, socials i econòmiques.

Passa exactament el mateix amb una altra emergència, avui en segon pla, però l'onada present i futura supera amb escreix la pandèmia actual: l'emergència climàtica. Avui, per a importants franges de població, és un luxe poder arribar a final de mes i, al mateix temps, evitar la fi del món. Perquè ningú hagi de triar, cal canviar de rumb per accelerar i aprofundir en la transició ecològica i justa.

Deixem de parlar del qui per centrar-nos en el que realment importa: el què. Quin contingut i quines propostes per impulsar el canvi eco-social tan necessari i urgent? Dels pressupostos depèn deixar d'invertir en els sectors insostenibles (i per tant, creadors d'injustícies socials) i orientar tota la inversió de l'Estat cap a la sostenibilitat i la justícia social. És a dir, menys per al món d'ahir i més per al món de demà.

La pandèmia ha tensat totes les costures. Ha evidenciat més encara les mancances d'un sistema econòmic i social que s'ensorra a cop de

confinament. El moment és històric, i les frases per descriure-ho, grandiloqüents. El nou vocabulari per explicar la realitat aboca a expressions i metàfores noves cada dia.

En una situació de crisi econòmica tan potent com la que s'acosta, estan justificades les receptes keynesianes, és a dir, fer polítiques expansives, suplir la manca d'iniciativa privada amb la iniciativa pública. Açò són «polítiques de despesa pública i orientar l'economia a posicions de dèficit i endeutament» enfront de les línies liberals que es dedicarien a optar per "menys impostos a efectes macroeconòmics".

La crisi actual no és com la gran crisi de finals dels anys 20 i 30 o la gran recessió del 2008, per la qüestió sanitària i, tal com ha dit algun premi Nobel, ens impedeix fer previsions, subratllant la dificultat d'intuir el futur econòmic davant un present que trontolla. S'han adonat que el nord global es veu afectat per una pandèmia que no saben com manejar.

Les polítiques neoliberals de la darrera part del segle XX, reforçades després de la crisi financera de l'any 2008 a l'any 2018, ja no tenen sentit. En coneixem les conseqüències: polarització de la desigualtat, extracció i depredació dels recursos naturals, lluita contra la vida. Per açò, hi ha un fort consens pel que fa a la necessitat de fer un gir i advocar per una intervenció directa del sistema públic en l'economia. Cal forçar que hi hagi un canvi de paradigma, perquè la vida del planeta, condició imprescindible per a la vida humana, està en joc.

El vell món es mor. El nou triga a aparèixer. I en aquest clarobscur sorgeixen els monstres...

Transforma els teus punts en solidaritat

Aquest mes de novembre hem tancat el gran recapte solidari de recollida d'aliments de primera necessitat que hem promogut conjuntament amb l'Associació de Voluntaris de Caixabank a favor de Creu Roja Menorca amb l'objectiu d'ajudar les famílies i col·lectius més vulnerables. Encara no tenim les xifres definitives que esperam publicar al pròxim número de S'ULL de Sol, però abans de tancar edició superàvem la barrera de donació de 1.500 productes de primera necessitat. Una campanya que començava el passat 16 d'octubre amb motiu de la Setmana Social Digital impulsada per Caixabank en col·laboració de 100 entitats socials de tota Espanya, que en el cas de Menorca tenia com un dels objectius recollir aliments de primera necessitat com llet, arròs, llegums, productes frescos sense refrigeració, com patates o cebes, i productes de neteja i higiene. Nosaltres ens hi vam adherir tot d'una, la Caixa va fer una primera aportació de 1.000 euros en productes i des de llavors hem omplert els carros que hi havia a l'entrada de les nostres tres botigues.

De cara a aquest Nadal us proposam una acció senzilla però que pot servir per incrementar la solidaritat de tots cap als que més ho necessiten. Us proposam que enguany bescanvieu els punts de soci acumulats per la compra de productes de primera necessitat. A caixa us explicaran com fer-ho, però és tan simple com demanar que aquella compra es faci contra els punts que tenim acumulats. Si ho preferiu, també ens podeu adreçar un correu a comunicacio@sancrispin.net i us podrem fer la gestió directament.

Jaume Cardona Tanus

Mascaretes, virus i polítics

Avui la cosa està ben barrejada, sobretot des que duim les punyeteres mascaretes; per dir que quan entres a un banc ja no arribes a saber qui són els atracadors i qui són els clients. Açò és cert. Perquè sembla quasi impossible que un animalet tan petit i tan poca cosa com és aquest virus que ens ataca, que basta dir que es mor simplement amb aigua i sabó, idò, que ens hagi fet perdre les referències, i segons quins costums, en qüestió de quatre dies. I açò que al principi de la pandèmia semblava que les mascaretes fins i tot no eren gairebé necessàries; però, llavors, de cop i volta, i quan encara no n'hi havia per quasi ningú, van passar a ser imprescindibles. O sigui, en aquells moments en què els matrimonis se les enginyaven amb els sostenidors de la dona per fer-se'n una perhom. Cosa amb què les fadrines jugaven amb cert avantatge, ja que a elles n'hi sortien dues. Però, sort que ara que resulten imprescindibles del tot tenim l'assumpte aclarit. Bé, aclarit no sé si hi estarà mai del tot, però pel que fa a quantitat esteim prou ben servits; entre els xinesos i uns quants fabricants de sabates en atur de per aquí, que aprofiten algunes teles que abans els servien per

Compromís solidari ferm

Com sabeu, aquest 2020 la Cooperativa San Crispín ha reforçat el seu compromís solidari amb la posada en marxa de diverses iniciatives socials per donar suport a diferents entitats arran de la COVID-19. Amb aquest objectiu, el Consell Rector de San Crispín, en nom dels seus socis, va fer un primer donatiu, el mes de juny, de dues tones d'aliments a Creu Roja i Càritas Diocesana d'Alaior i es Migjorn. A l'estiu, en plena temporada alta va organitzar un primer recapte solidari durant els mesos de juliol i agost on es van recollir 300 productes de primera necessitat que van equivaler a 250 kg d'aliments de primera necessitat. I aquesta tardor ha pogut du a terme aquesta nova acció solidària en col·laboració amb Caixabank.

Quines coses...

folrar les sabates, es fan d'or. Ara, la seva validesa ja deu ser una altra cosa...

Però com que l'embull és tan gros en aquesta situació que ens ha tocat viure, i sobretot entre els polítics –vull suposar que entre la classe mèdica hi haurà almanco més unanimitat–, uns aprofiten la crisi per salvar el seu partit o bé a ells mateixos, quan de fet estan sempre salvats una volta que entren dintre del maremagnum o l'engranatge ja del món de la política. I, per altra banda, altres l'empren fent veure que ens salvaran a tots. Quan realment som nosaltres que en el fons ajudam a sostenir-los a ells, sobretot en cada ocasió que anam a les urnes a dipositar la papereta.

Mentrestant, començ a pensar que "únicament" serem nosaltres –fins que no surti l'anhelada vacuna– els qui realment ens podem salvar del punyetero virus, sobretot amb la prudència i escoltant els consells dels científics, encara que qualche vegada no l'encertin plenament, però, així i tot, sempre seran més de fiar que segons quins altres tipus de personatges.

Paco Perea

Pàgina esportiva

6 Alaiorencs homenatjats a la 7a Gala i 9a Trobada del Futbol Menorquí

La Sala de Cultura Sant Diego va acollir la 7a Gala i 9a Trobada Històrica del Futbol Menorquí, un acte conjunt, ja que a l'estiu no es va poder fer la corresponent trobada a causa de la pandèmia. L'acte es va desenvolupar en cinc blocs. D'una part la presentació de les dues revistes editades per l'AHFM (núm. 13 i 14), que recullen les activitats duites a terme durant l'any 2020 i els dos panells grossos, que representaven les estadístiques de la història de les competicions oficials amb els equips representatius dels 34 clubs que han participat a competicions oficials de 1923 al 2020. Per altra banda l'estadística del primer equip centenari (1920 a 2020), que té el futbol insular (CD Menorca).

Una altra part va servir per fer lliurament i proclamació de 4 jugadors històrics: Bienvenido (CE Alaior), Antoni Goñalons (CE Ferreries), Luis Pons "Viroll" (Sporting Maonès), i Rafa Torres (Atlètic Ciutadella), així com dels jugadors rellevants Adriano Marín i Onofre Tudurí (Sporting Maonès), Franz Barro i Lito Alzina (CE Alaior), Bartomeu Mir i Tià Carreteras (CE Ferreries), Miquel Caimaris (Atlètic Ciutadella), i Pedro Clavijo (CD Isleño).

El torn del reconeixement per final d'etapa com a presidents va ser per Sisco Pons (Peña Orient-Ciutadella, 1997-2019), Josep Saavedra (UD Mahón, 2012-2020) i Paco Salord (CE Mercadal, 1995-2001 i 2028-2020), que van rebre el pergamí històric de l'AHFM.

Per motius especials, van rebre els seus testimonis Xavi Sintès (R. Madrid CF), per haver-se proclamat campió de la Champions League juvenil —és el primer menorquí que conquesta aquesta distinció—; Javier Coll Pons "Dolfo" pels 45 anys de feina com a fotoperiodisme amb el diari Menorca en el moment de la seva jubilació; i el CD Menorca, amb motiu del centenari.

També l'entitat organitzadora va proclamar els distincions honorífics al dos darrers presidents (Pedro Torres 2015-2019) i Bernat Petrus (2018-2019), així com als directius Pedro Carretero (vocal de Ciutadella), Ramón Orfila (tresorer) i Sito Triay (secretari)

6 ALAIORENCS HOMENATJATS

Bienvenido Perea, Franz Barro i Lito Alzina com a jugadors i els directius de l'AHFM, Bernat Petrus, Ramón Orfila i Sito Triay van ser els altres homenatjats històrics d'Alaior d'aquesta edició per la seva participació en el món del futbol. Felicitats a tots el guardonats i en especial als d'aquest poble, que han merescut tals distincions de l'entitat històrica.

En el proper número, publicarem les fotos de l'acte.

Bienvenido Perea

Franz Barro

Lito Alzina

Bernat Petrus

Ramon Orfila

Sito Triay

CARPINTERIA Y DECORACION

R. VILLALONGA

Bon Nadal !!

971372305 Taller
660152429 Alejandro
619277166 Ivan

Bassa Rotja, 166 – Alaior
r.villalonga@hotmail.com

f i

Cas Sabater Pagès

Bon Nadal i feliç any nou

Carrer des Forn, 3 Alaior
Tel. 971 378 694

Aquesta pàgina és patrocinada per

Diumenge, 13

Audició

Audició de l'aula de cant de l'Escola Municipal de Música

Convent de Sant Diego 19 h

Escola de Música

Dissabte, 19

Concert

Presentació de "Bàrbara nit", primer disc en solitari de Rut Florit

Convent de Sant Diego 20 h

Ajuntament d'Alaior

Dimecres, 23

Dansa

Dansa, amb Ariel Procajlo i Maica Martínez. Basada en textos de Mario Benedetti

Biblioteca 20 h

Xarxa Biblioteques Menorca

Dijous, 31

Campanades infantils

Campanades infantils amb un xou teatral, a càrrec de Ritmo Menorca

Convent de Sant Diego 11.30 h

Ajuntament d'Alaior

Divendres, 11

Lectura

Trobada per comentar "Permangel" i "Boulder", d'Eva Baltasar

Biblioteca 20 h

Grup de Lectura

Divendres, 18

Exposició

Inauguració exposició de Pau Sintes «Trossos d'art...» (oberta fins 10 gen.)

Convent de Sant Diego

Ajuntament d'Alaior

Diumenge, 20

Caminada

Excursió per determinar

Sortida: 9.30 h

Centre d'Estudis Locals

Diss. 26 i dg. 27

Concerts

Concerts de la Banda de Música d'Alaior

Convent de Sant Diego 20 h

Ajuntament d'Alaior

Dissabte, 12

Espectacle infantil

«Brou de Nadal», concert a càrrec del duo acústic Ikaara

Convent de Sant Diego 19.30 h

Ajuntament d'Alaior

Divendres, 18

Presentació llibre

"Salud digital: claves para un uso saludable...". Amb l'autora, Gabriela Paoli, psic.

Biblioteca 20 h

Ajuntament i Biblioteca

Diumenge, 20

Concert

Concert extraordin. 60è aniversari, amb Simón Orfila, Maria Camps, Antoni Pons

Església de Santa Eulàlia 20.30 h

Joventuts Musicals d'Alaior

Dimarts, 29

Titelles

Titelles: "Plastiiiik", a càrrec de Melicotó Titelles

Convent de Sant Diego 19 h

Ajuntament i Consell Insular

* Dimarts, 5

Els Reis d'Orient visiten Alaior

Els Reis d'Orient arribaran al poble a les 17 h, i dedicaran unes paraules als fillets i filletes d'Alaior pel canal de YouTube de l'Ajuntament. Així, tothom els podrà veure i sentir des de casa. Acabat el discurs, Ses Majestats faran un recorregut per tot el poble, fent renou perquè tothom s'assabenti del seu pas. Enguany els Reis d'Orient hauran de ser rebuts des de les finestres, els balcons o els portals de les cases. Si viviu al camp, us podreu acostar al poble per veure'ls passar, sempre mantenint les mesures sanitàries establertes.

